

UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE
FAKULTA MATEMATIKY, FYZIKY A INFORMATIKY

POROVNANIE API TOKENOV
BAKALÁRSKA PRÁCA

2023
JITKA MURAVSKÁ

UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE
FAKULTA MATEMATIKY, FYZIKY A INFORMATIKY

POROVNANIE API TOKENOV
BAKALÁRSKA PRÁCA

Študijný program: Informatika
Študijný odbor: Informatika
Školiace pracovisko: Katedra informatiky
Školiteľ: RNDr. Richard Ostertág, PhD.

Bratislava, 2023
Jitka Muravská

Univerzita Komenského v Bratislave
Fakulta matematiky, fyziky a informatiky

ZADANIE ZÁVEREČNEJ PRÁCE

Meno a priezvisko študenta: Jitka Muravská
Študijný program: informatika (Jednoodborové štúdium, bakalársky I. st., denná forma)
Študijný odbor: informatika
Typ záverečnej práce: bakalárska
Jazyk záverečnej práce: slovenský
Sekundárny jazyk: anglický

Názov: Porovnanie API tokenov
Comparison of API Tokens

Anotácia: Aplikačné rozhrania (API) často majú aj neverejnú časť. V takom prípade treba pri ich implementácii riešiť aj kontrolu prístupu k chránenej časti API. Väčšina schém zabezpečenia API používa token, ktorý je súčasťou jednotlivých požiadaviek. Tieto tokeny sú nejakým spôsobom spojené s identitou a autorizáciou používateľa. Aplikačné rozhranie prevezme požiadavku, extrahuje token, a podľa pravidiel prístupu rozhodne ako pokračovať.

Cieľom práce je porovnanie rôznych API tokenov (napríklad: JWT, PASETO, Authenticated Requests, Macaroons, Biscuits, ...). Prvým krokom bude zozbieranie a popísanie v praxi používaných API tokenov. Následne sa vykonajú porovnania ich výhod a nevýhod (napríklad rýchlosť, jednoduchosť použitia) na jednoduchej základnej aplikácii.

Vedúci: RNDr. Richard Ostertág, PhD.
Katedra: FMFI.KI - Katedra informatiky
Vedúci katedry: prof. RNDr. Martin Škoviera, PhD.

Spôsob sprístupnenia elektronickej verzie práce:
bez obmedzenia

Dátum zadania: 12.10.2022

Dátum schválenia: 13.10.2022

doc. RNDr. Dana Pardubská, CSc.
garant študijného programu

.....
študent

.....
vedúci práce

Pod'akovanie:

Abstrakt

Klíčové slova:

Abstract

Keywords:

Obsah

Úvod	1
1 Schémy zabezpečenia API a využitie tokenov	3
1.1 Zabezpečenie bez autentifikácie	3
1.2 Zabezpečenie bez schémy	3
1.3 Schéma zabezpečenia s využitím identifikátora spojenia	4
1.4 Schéma zabezpečenia využívajúca API kľúče	5
1.5 Schéma zabezpečenia využívajúca API tokeny	6
1.6 Typy tokenov	6
1.6.1 Prístupový token	6
1.6.2 Nositeľský token	7
1.6.3 Obnovovací token	7
1.6.4 Identifikačný token	8
1.7 Formáty tokenov	8
1.7.1 Nepriehľadný token	8
1.7.2 Štruktúrovaný token	8
1.7.3 Fantómový token	9
1.7.4 Rozdelený token	9
2 Špecifikácia konkrétnych API tokenov	11
2.1 JSON Web Token	11
2.1.1 Štruktúra JWT	12
2.1.2 Generovanie a validácia JWT	12
2.2 Platform Agnostic Security Token	12
2.2.1 Verzie PASETO	13
2.2.2 Štruktúra PASETO	13
2.2.3 Generovanie a validácia PASETO	14
2.3 Fernet	14
2.3.1 Štruktúra Fernet	15
2.3.2 Generovanie a validácia Fernet	15
2.4 Branca	16

2.4.1	Štruktúra Branca	16
2.4.2	Generovanie a validácia Branca	16
2.5	Macaroons	17
2.5.1	Štruktúra Macaroons	17
2.5.2	Generovanie a delegácia Macaroons	18
2.5.3	Vytvorenie požiadavky s Macaroons tokenom	19
2.5.4	Spracovanie požiadavky cieľovou službou	20
2.6	Biscuits	21
2.6.1	Štruktúra Biscuits	21
2.6.2	Generovanie a delegácia autorizácie	22
2.6.3	Validácia Biscuits	23
2.6.4	Delegácia časti autorizácie na tretiu stranu	23
3	Teoretické porovnanie API tokenov	25
3.1	Bezpečnosť	25
3.1.1	Kryptografické primitíva	26
3.1.2	Útok pomýlením algoritmu	28
3.1.3	Útok opakovaním a problém odvolania	30
3.2	Flexibilita	31
3.2.1	Bezstavovosť autorizačnej služby	32
3.2.2	Delegácia autorizácie	32
3.2.3	Autorizačná schéma v tokene	33
3.2.4	Štandardná validácia	33
3.3	Popularita a využiteľnosť	34
4	Návrh a implementácia jednoduchého rozhrania	37
5	Porovnanie na jednoduchom rozhraní	39
	Záver	41

Zoznam obrázkov

1.1	Schéma s použitím identifikátora spojenia	5
1.2	Schéma s použitím tokenu	6
2.1	Macaroons token	18
2.2	Pridanie pravidla tretej strany	19
2.3	Získanie vybíjacieho tokenu používateľom	20
2.4	Biscuits token	22
3.1	Útok pomýlením algortimu	29

Zoznam tabuliek

3.1	Porovnanie tokenov	26
3.2	Bezpečnosť tokenov	26
3.3	Flexibilita tokenov	32
3.4	Vybrané implementácie tokenov	35
3.5	Popularita tokenov	35

Úvod

Kapitola 1

Schémy zabezpečenia API a využitie tokenov

V tejto kapitole uvedieme viaceré známe prístupy k riešeniu autentifikácie a autorizácie. Stručne objasníme ako fungujú a aké sú ich výhody a nevýhody. V našej práci sa detailnejšie pozrieme na prístup využívajúci API tokeny a na samotné tokeny a ich rozdelenie.

1.1 Zabezpečenie bez autentifikácie

V prípade, že je aplikačné rozhranie plne verejné, nepotrebuje žiadnu schému zabezpečenia. Ľubovoľný používateľ môže volať rozhranie bez predchádzajúcej autentifikácie a neexistuje spôsob ako obmedziť prístup k volaniam rozhrania.

Jediným identifikátorom autora požiadavky je jeho IP adresa. To je však veľmi slabý identifikátor a nedáva nám veľké možnosti v obmedzení prístupu k rozhraniu.

Hlavnou výhodou tohto riešenia je jednoduchosť implementácie, rozhranie nepotrebuje uchovávať žiadne dáta o používateľoch a všetky požiadavky sú jednoduché, ich rýchlosť závisí len od rýchlosti samotného volania a rýchlosti siete.

Nevýhodou je samozrejme strata kontroly nad prístupom k rozhraniu, ktorá sa obmedzila buď na nejakú kontrolu na základe IP adresy alebo úplne vymizla. Môžeme regulovať počet požiadaviek na rozhranie v časovom intervale alebo rýchlosť komunikácie s rozhraním, či už pre celé rozhranie alebo na základe IP adresy.

1.2 Zabezpečenie bez schémy

Najjednoduchšie riešenie autentifikácie a autorizácie je posielanie prihlasovacích údajov v každej požiadavke na rozhranie. Klient jednoducho pripojí prihlasovacie údaje ku každej požiadavke a rozhranie si ich overí vo svojej databáze a v prípade úspechu vráti

požadované dáta.

Toto riešenie nie je vhodné ak sa niekde v rámci komunikácie nachádza nezabezpečené spojenie. Útočník, ktorý by takúto komunikáciu zachytil, by mal jednoduchý prístup k prihlasovacím údajom používateľa.

Používanie nezabezpečeného spojenia je všeobecne nebezpečné bez ohľadu na schému zabezpečenia a typ prenášaného údaje používaného na autorizáciu, preto ďalej v práci budeme predpokladať, že spojenia s každým koncovým bodom sú zabezpečené pomocou SSL/TLS.

Aj v prípade zabezpečeného spojenia však existujú zraniteľnosti [50]. Prihlasovacie údaje sú zriedkavo menený identifikátor a teda po ich odchytení sa dajú dlho zneužívať. Okrem samotného úniku citlivých údajov a z toho vyplývajúcich nepríjemností pre používateľa má tento prístup aj ďalšie nevýhody.

Okrem priameho zneužitia získaných hesiel útočníkom, môže útočník ukladať heslá do databázy odchytených hesiel a následne môžu aj iní útočníci túto databázu použiť pri ďalších útokoch. Tento prístup sa nazýva *slovníkový útok* a môže byť veľmi efektívny. [44]. Ľudia tiež často používajú podobné heslá na všetky svoje účty. Potom sa podľa istých vzorov odhalených v sade hesiel jedného používateľa dajú ľahšie uhádnuť ďalšie heslá. [26].

1.3 Schéma zabezpečenia s využitím identifikátora spojenia

Prvé riešenie, kde môžeme hovoriť o nejakej schéme zabezpečenia, nie len o existencii prihlasovacích údajov a ich overení pri každej požiadavke, je sledovanie každého aktívneho spojenia s rozhraním (angl. session).

Pri prvej požiadavke sa používateľ autentifikuje voči serveru, ten si vytvorí a uloží záznam o spojení. Tento záznam môže obsahovať rôzne základné informácie o spojení (napríklad čas vytvorenia) a informácie o používateľovi, s ktorým je spojenie vytvorené. Dôležitá časť záznamu je jednoznačný identifikátor spojenia v podobe náhodného reťazca. Potom klientovi vráti identifikátor spojenia. Všetky nasledujúce požiadavky klienta budú obsahovať tento identifikátor, podľa ktorého vie server určiť, ktorému používateľovi patria, teda či je autentifikovaný, prípadne či má právo vykonať dané volanie (ak rozhranie implementuje nejakú autorizačnú schému). Popísaná schéma je znázornená na obrázku 1.1.

Oproti predošlému riešeniu pribudla potreba spravovať spojenia, no veľkou výhodou je, že sa už neposielajú citlivé prihlasovacie údaje v každej požiadavke. Rozhranie však stále potrebuje pri každej požiadavke preložiť identifikátor na záznam o používateľovi.

Obr. 1.1: Autentifikačná schéma s použitím identifikátora spojenia.

1.4 Schéma zabezpečenia využívajúca API kľúče

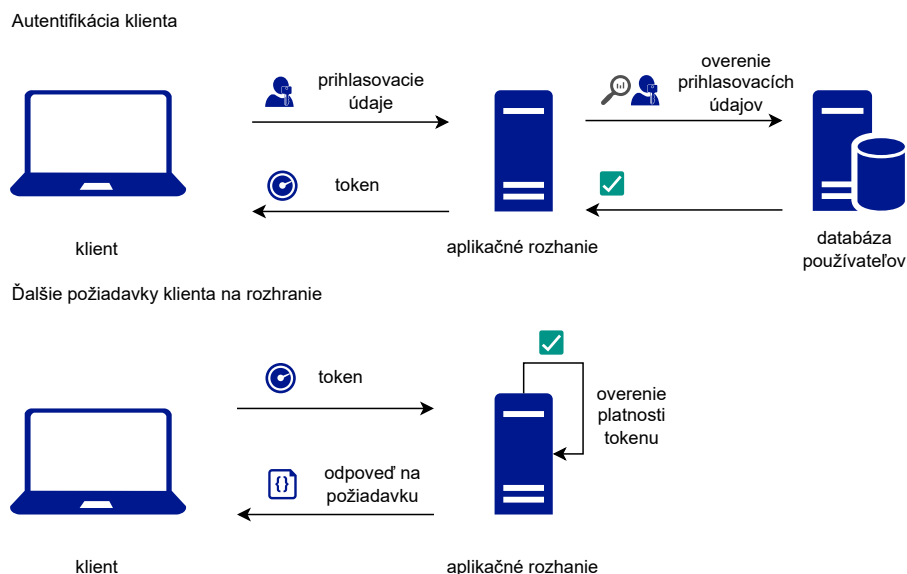
API kľúč je identifikátor používaný na pripojenie k rozhraniu. Identifikuje však aplikáciu alebo službu, nie konkrétneho používateľa. Ak potrebuje aplikácia používať rozhranie, ktoré nie je verejné a na autentifikáciu používa API kľúče, musí si najprv vyžiadať API kľúč a následne ho posilať s každou požiadavkou.

Tento kľúč môže byť zároveň spojený s právami umožňujúcimi vykonávať určité volania, ak dané rozhranie poskytuje rôzne úrovne prístupu.

Použitie API kľúčov nie je veľmi bezpečné, lebo kľúče majú neobmedzenú platnosť a ak príde k ich odchyteniu, jediný spôsob ako zvrátiť ich zneužitie je ich zneplatniť a vygenerovať nové. Ďalšia zraniteľnosť API kľúčov často nastáva pri ich uložení na nesprávne miesto.

Napríklad pri webovej aplikácii nie je bezpečné ukladať kľúč na klientskej strane, ale na serveri a odtiaľ vykonávať API volania. Rovnako pri mobilnej aplikácii nie je bezpečné ukladať kľúč priamo v aplikácii, lebo sa dá získať reverzným inžinierstvom [19].

Preto sa vo všeobecnosti API kľúče nepoužívajú na ochranu kritických alebo citlivých volaní a zdrojov rozhrania. Naopak vhodné sú na zvýšenie kontroly nad požiadavkami na rozhranie. Je ľahké pomocou nich kontrolovať frekvenciu, či absolútny počet volaní a prípadne monetizovať ich používanie.

Obr. 1.2: Autentifikačná schéma s použitím tokenu.

1.5 Schéma zabezpečenia využívajúca API tokeny

API token (ďalej token) je identifikátor, ktorý slúži na autorizáciu prípadne aj identifikáciu používateľa pri prístupe k rozhraniu. Token môže mať viaceré podoby, jednotlivým typom a formátom sa venujú podkapitoly 1.6 a 1.7.

Tok v rámci schémy zabezpečenia rozhrania funguje podobne ako pri využití identifikátora spojenia, ktorý sme popísali v podkapitole 1.3. Líši sa najmä v tom, že token môže niesť pridanú informáciu a rozhranie vie jeho platnosť overiť bezstavovo. Popísaná schéma s využitím tokenu je zobrazená na obrázku 1.2. Na dosiahnutie tejto výhody je nutné použiť štruktúrovaný formát tokenu. Možné formáty tokenov detailnejšie popíšeme v podkapitole 1.7.

1.6 Typy tokenov

Tokeny využívané v schéme zabezpečenia rozhrania sa dajú rozdeliť podľa ich generického využitia na niekoľko typov. Nie v každom scenári máme explicitne dané aký token využiť, no niektoré sú často vhodnejšie ako iné. V tejto kapitole predstavíme viaceré typy tokenov a to prístupový (angl. access), nositeľský (angl. bearer), obnovovací (angl. refresh) a identifikačný token.

1.6.1 Prístupový token

Prístupový token [45] je najzákladnejší a najčastejšie používaný typ tokenu. Tento token vygeneruje autentifikačný server po autentifikácii používateľa a ďalej slúži na

autorizáciu v rozsahu, ktorý sa určil v rámci autentifikácie konkrétného používateľa. Prístupový token môže mať rôzne formáty podľa toho ako funguje schéma zabezpečenia rozhrania.

Token je spojený s istými údajmi o používatelovi, ako napríklad identifikátor a prístupové práva. Tieto údaje môžu byť uložené priamo v tokene alebo na serveri, v závislosti od toho aký formát tokenu je použitý. Zároveň je s tokenom spojený aj časový limit platnosti tokenu, ktorý býva kvôli bezpečnosti krátky. Po odchytaní tokenu totiž môže útočník vystupovať v mene používateľa, ktorého údaje sú uložené v tokene. Po uplynutí časového limitu platnosti tokenu sa používateľ musí opätovne autentifikovať voči autentifikačnému serveru a ten mu vydá nový token.

1.6.2 Nositeľský token

Nositeľský token reprezentuje najčastejší spôsob použitia prístupového tokenu. Pri jeho použití má nositeľ tokenu prístup k rozhraniu bez ohľadu nato, kto je. Stačí aby v požiadavke poslal platný nositeľský token.

Následne rozhranie nekontroluje identitu používateľa, ale iba platnosť tokenu. Preto pri jeho využití treba prikladať väčší dôraz na bezpečnosť tokenu napríklad tak, že jeho platnosť bude veľmi krátka, napríklad 5 minút.

1.6.3 Obnovovací token

Ako sme už spomínali vyššie, prístupový token má často relatívne krátky časový limit platnosti. Ak chce používateľ využívať rozhranie aj po jeho uplynutí, je potrebné aby získal nový prístupový token.

Na riešenie tohto problému existujú dva jednoduché spôsoby. Buď sa používateľ znova autentifikuje a server mu vygeneruje nový prístupový token alebo si klient, cez ktorého používateľ komunikuje s rozhraním bude pamätať prihlasovacie údaje používateľa a využije ich na opätovnú autentifikáciu používateľa. Oba prístupy nie sú ideálne, prvá možnosť je nekomfortná pre používateľa a nie je možná, ak je klientom nejaký servis alebo iná aplikácia. Druhá možnosť je nebezpečná, lebo klient musí mať niekde uložené prihlasovacie údaje používateľa a tým sa zvyšuje riziko ich získania útočníkom.

Obnovovací token adresuje problém s krátkou platnosťou prístupových tokenov. Pri prvotnej autentifikácii používateľa server okrem prístupového tokenu vygeneruje aj obnovovací token. Oba tokeny vráti klientovi. Následne keď uplynie platnosť prístupového tokenu, klient pošle požiadavku o nový prístupový token pomocou obnovovacieho tokenu.

Schému s obnovovacími tokenmi využíva napríklad populárny autentifikačný protokol OAuth 2.0 [27].

1.6.4 Identifikačný token

Identifikačný token je špeciálny typ prístupového tokenu. V tomto prípade musí ísť o štruktúrovaný formát tokenu. Token obsahuje identifikátor používateľa a autorizačné údaje. Navyše môže token obsahovať doplnkové údaje ako vydavateľa tokenu, čas platnosti tokenu, čas vydania tokenu a podobne.

Identifikačný token využíva napríklad protokol OpenID Connect (OIDC), čo je nadstavba protokolu OAuth 2.0 o identitu používateľa [54]. OIDC dokonca presne špecifikuje použitie JWT (JSON Web Token), ktorý viac predstavíme v kapitole 2.

1.7 Formáty tokenov

Už sme spomenuli, že existujú rôzne typy tokenov, no iba pri identifikačnom tokene je striktne daný formát tokenu. Pri ostatných typoch sa stretávame s rôznymi formátmi tokenu. Vo všeobecnosti rozoznávame dva formáty tokenov a to nepriehľadné (angl. opaque) a štruktúrované. Existujú aj hybridné formáty, ktoré kombinujú výhody oboch spomínaných typov, no pri nich sa dá hovoriť skôr o istých vzoroch ako o formátoch. Najpoužívanjšie sú fantómové a rozdelené (angl. split) tokeny.

1.7.1 Nepriehľadný token

Ide o najjednoduchší formát tokenu. Nepriehľadný token je náhodný reťazec znakov. Jednoduchý je v tom, že nenesie žiadnu pridanú informáciu. Všetky metadáta o tokene si musí pamätať rozhranie.

Takýto prístup so sebou nesie významné výhody aj nevýhody. Výhodou je, že samotné vytvorenie tokenu je veľmi rýchle, rozhranie jednoducho vygeneruje náhodný reťazec. Vďaka tomu, že nenesie žiadne pridané informácie, nenesie ani citlivé informácie o používateľovi. Navyše je jeho platnosť obmedzená (narozdiel od platnosti prihlasovacích údajov), teda jeho zachytenie útočníkom nie je také nebezpečné. Nevýhodou však je, že rozhranie ho nevie bezstavovo overiť, teda ho musí napríklad vyhľadať v databáze platných tokenov a to je časovo náročné.

1.7.2 Štruktúrovaný token

Na rozdiel od nepriehľadného tokenu štruktúrovaný token obsahuje pridanú informáciu napríklad identifikáciu používateľa, jeho prístupové práva, čas platnosti tokenu, čas vydania tokenu a podobne.

Aby sa predišlo úniku citlivých informácií z tokenu, je token šifrovaný. Využívajú sa rôzne symetrické aj asymetrické algoritmy. Všetky konkrétne protokoly, ktoré rozoberáme v tejto práci, používajú štruktúrované tokeny a v kapitole 2 sa venujeme ich

vytváraniu a s ním spojenému šifrovaniu alebo hešovaniu tokenov.

Najväčšou výhodou štruktúrovaného tokenu je, že rozhranie ho môže bezstavovo overiť, lebo pozná kľúč, ktorým bol token zašifrovaný, teda ho vie dešifrovať a získať informácie, ktoré nesie. Zo získaných informácií vie rozhranie overiť platnosť tokenu a autorizovať používateľa.

1.7.3 Fantómový token

Ako sme naznačili v úvode podkapitoly, fantómový token [12] je hybridný formát tokenu. Podľa tohto vzoru autentifikačný server vygeneruje dva tokeny, nepriehľadný token pre klienta a štruktúrovaný token pre rozhranie. Ďalej sa využíva API brána alebo reverzný proxy server (RPS), v ktorom sa uloží dvojica tokenov ako kľúč a hodnota. Kľúčom je nepriehľadný token, hodnotou je štruktúrovaný token.

Následne, keď klient pošle požiadavku na rozhranie, tak pridá nepriehľadný token. API brána alebo RPS ho preloží na štruktúrovaný token a tento štruktúrovaný token poskytne rozhraniu. Rozhranie ho môže bezstavovo overiť a využiť pridané informácie, ktoré nesie.

Brána alebo RPS síce musí vyhľadať záznam s dvojicou tokenov, kde je kľúčom poslaný nepriehľadný token, ale môže si výsledok uložiť do medzipamäte (napríklad služba Redis [53]) pre ďalšie požiadavky. Tým sa zvýši priepustnosť brány alebo RPS a zároveň ubudnú nároky na výkonnosť rozhrania. Moderné systémy majú často architektúru mikroslužieb, kde jeden autentifikačný server môže vydávať tokeny autorizujúce požiadavky na viacero rozhraní. V takomto systéme môže byť jedna brána alebo jeden RPS zdieľaný medzi viacerými rozhraniami.

Výhodou oproti obvyčajnému štruktúrovanému tokenu je, že klient, teda prehliadač alebo iná aplikácia nedržia v pamäti štruktúrovaný token obsahujúci, aj keď zašifrované, citlivé informácie.

1.7.4 Rozdelený token

Rozdelený token [13] má podobnú schému a výhodu ako fantómový token, no navyše obmedzuje štruktúrovaný token vydaný autentifikačným serverom tým, že musí obsahovať podpis chrániaci jeho autenticitu.

V schéme rozdeleného tokenu vydá autentifikačný server len štruktúrovaný token. Podpis z tohto tokenu pošle klientovi a do medzipamäte brány alebo RPS zapíše celý token so zahešovaným podpisom ako kľúčom.

Požiadavky od klienta budú obsahovať ako nepriehľadný token získaný podpis a brána alebo RPS ho zahešuje a preloží na štruktúrovaný token pomocou medzipamäte. Token následne spolu s požiadavkou pošle rozhraniu.

Kapitola 2

Špecifikácia konkrétnych API tokenov

V tejto kapitole predstavíme v praxi využívané API tokeny, ktorými sa zaoberá naša práca. Uvedieme ich formát a základné postupy pre ich vytvorenie, či validáciu. Jednotlivé tokeny používajú rôzne kryptografické algoritmy na zabezpečenie integrity a autenticity tokenu. Využíva sa šifrovanie alebo hešovanie s kľúčom [21]. Výsledkom týchto algoritmov je buď elektronický podpis alebo hešovaný autentifikačný kód (HMAC). V oboch prípadoch budeme hovoriť o podpise tokenu. A proces ich vytvárania budeme nazývať podpisovanie.

Ich využitie, výhody či nevýhody rozoberieme v kapitole 3.

2.1 JSON Web Token

Prvý token, ktorým sa budeme zaoberať je JSON web token (JWT) [33]. JWT vznikol ako súčasť JOSE (JSON object signing and encryption) štandardov [7], čo je dokument vypracovaný pracovnou skupinou IETF (Internet Engineering Task Force) na základe aplikácií bezpečnostných mechanizmov v rámci vývoja softvéru.

Definujú štandard pre bezpečný prenos JSON objektov medzi službami, ktoré sú schopné ich overiť a dešifrovať. Zavádzajú tri základné formáty JSON objektov a to JWS (JSON Web Signature), JWE (JSON Web Encryption) a JWK (JSON Web Key), ktorým sa detailnejšie venujú ďalšie štandardy [32, 34, 31]. Prvé dva sú formáty zabezpečujúce bezpečnostné vlastnosti JSON objektov. Oba zabezpečujú autentickosť a integritu pomocou elektronických podpisov alebo hešovaného autentifikačného kódu. JWE navyše zabezpečuje aj dôvernosť a to šifrovaním obsahu JSON objektu. Posledný formát JWK je formát pre reprezentáciu kľúčov, ktoré sú použité v kryptografických algoritmoch využitých v JWS a JWE. Kryptografické algoritmy a ich identifikátory sú definované JSON Web Algorithms (JWA) štandardom [30].

2.1.1 Štruktúra JWT

Samotný JWT je v podstate iba serializovaný JSON objekt chránený JWS alebo JWE. Podľa štandardu JWT obsahuje tri samostatné časti oddelené bodkami - hlavičku, telo a podpis. Hlavička a telo sú serializované JSON objekty obsahujúce oprávnenia (angl. *claim*) vo forme dvojíc kľúč, hodnota. Niektoré oprávnenia (konkrétne ich kľúče) sú definované v štandarde a teda by sa nemali používať pre žiadne iné hodnoty.

A to konkrétne v hlavičke sú najdôležitejšie *typ* a *alg*. Prvý určuje typ tokenu a druhý algoritmus, ktorý bol použitý na vytvorenie podpisu alebo v rámci šifrovania obsahu tokenu. Rôzne možnosti pre algoritmy sú definované v JWA štandardoch.

Telo tvorí logický obsah tokenu, napríklad môže obsahovať oprávnenia týkajúce sa konkrétnej autentifikácie a používateľa, pre ktorého bol token vydaný. Dôležité štandardom popísané kľúče sú napríklad *iss*, *sub*, *exp*, *nbf*, *iat*. Popisujú postupne vydavateľa tokenu, identifikátor používateľa, čas vypršania platnosti tokenu, čas, kedy sa token začne považovať za platný a čas vydania tokenu.

Do tela aj hlavičky sa môžu vkladať ľubovoľné iné oprávnenia, napríklad *admin*, *role*, *permissions*, určujúce oprávnenia používateľa.

2.1.2 Generovanie a validácia JWT

Hlavička a telo sa serializujú pomocou base64url kódovania [35]. V prípade JWE sa telo ešte pred serializáciou šifruje. Následne sa obe časti podpíšu algoritmom definovaným v hlavičke a podpis sa zreťazí s hlavičkou a telom. Výsledný reťazec sa používa ako token.

Na overenie platnosti tokenu treba overiť podpis. Podpis je vytvorený pomocou algoritmu definovanom v hlavičke. Teda pri validácii tokenu sa ako prvé dekoduje hlavička tokenu a z nej sa prečíta hodnota v kľúči *alg*.

Na základe hodnoty v kľúči *alg* sa určí algoritmus, ktorý bol použitý na podpis tokenu. Následne sa podpis zvaliduje.

Ak bol token vytvorený pomocou JWE, na prečítanie tela je potrebné ho najprv dešifrovať pomocou algoritmu, ktorý je zapísaný ako oprávnenie s kľúčom *enc* v hlavičke tokenu. V prípade využitia JWS je telo po dekódovaní priamo čitateľné. Následne môžeme overiť informácie o časovej platnosti tokenu, či právach používateľa a pod.

2.2 Platform Agnostic Security Token

Platform Agnostic Security Token (PASETO) je relatívne nový štandard tokenu navrhnutý v roku 2018 a je stále v štádiu RFC draftu [5]. Je inšpirovaný rodinou štandardov JOSE (JWT, JWS, JWE, JWK). Jednoducho povedané snaží sa zjednodušiť

implementáciu a použitie kryptografických funkcií.

Rovnako ako JWT, PASETO serializuje JSON objekty a zaručuje rôzne bezpečnostné kvality pri ich prenose cez internet. Pôvodne bol PASETO navrhnutý s dvoma verziami *v1* a *v2* líšiacimi sa v použitých kryptografických algoritmoch. Dnes už existujú štyri verzie *v1*, *v2*, *v3* a *v4* popísané štandardom [4]. Každá verzia tokenu zaručuje autentickosť a integritu obsahu tokenu a to pomocou asymetrického šifrovania v zmysle elektronického podpisu alebo pomocou hešovaného autentifikačného kódu.

2.2.1 Verzie PASETO

Ako sme spomenuli PASETO má štyri verzie. Každá verzia sa delí na dve ďalšie podľa jej využitia na lokálnu a verejnú. Lokálne tokeny majú zašifrované telo a tým zabezpečujú dôvernosť dát uložených v tele tokenu. Na rozdiel od toho sú verejné tokeny nešifrované a dáta v ich tele sú čitateľné pre kohokoľvek s prístupom k danému tokenu.

Každá verzia PASETO používa iný algoritmus na podpisovanie a prípadne šifrovanie tokenu v prípade lokálnych tokenov. Jednotlivé algoritmy pre konkrétne verzie a ich použitie sú popísané v špecifikácii [4].

Novšie verzie *v3* a *v4* prinášajú modernejšie kryptografické algoritmy a pridávajú niektoré funkcionality. Napríklad verzia *v3* prináša nepopierateľnosť autorstva ako novú bezpečnostnú kvalitu. Dosahuje to dokonca bez predĺženia podpisu a to pomocou pridania verejného kľúča do tokenu pred vypočítaním podpisu [49]. Tiež zavádza podporu pre implicitné informácie, teda také informácie, ktoré nie sú uložené priamo v tokene, ale používajú sa pri výpočte podpisu. Teda sú to informácie potrebné pre validáciu tokenu, ale z nejakého dôvodu nie je vhodné ich vkladať priamo do tokenu. Napríklad môže ísť o citlivé interné dáta. Podrobná motivácia za zavedením nových verzií je popísaná v špecifikácii [4].

2.2.2 Štruktúra PASETO

PASETO sa skladá z troch alebo štyroch častí zreťazených bodkou. Časti postupne reprezentujú verziu, využitie, telo a päť. Prvé tri časti sú povinné a päť je nepovinná, ale dovoľuje nám zapísať akékoľvek ďalšie informácie do tokenu.

- Verzia – reprezentuje verziu PASETO. Môže byť *v1*, *v2*, *v3* alebo *v4*.
- Využitie – určuje využitie tokenu ako lokálne alebo verejné. Možné hodnoty sú *local* alebo *public*.
- Telo – reprezentuje samotné dáta uložené v tokene. Podobne ako pri JWT ide o oprávnenia vo forme dvojíc kľúč hodnota a rovnako sú niektoré dôležité kľúče definované špecifikáciou. [4]

- Päta – môže obsahovať ľubovoľné ďalšie informácie.

Telo a päta sú vo forme JSON objektu, ktorý je serializovaný pomocou base64url [35].

2.2.3 Generovanie a validácia PASETO

Pri vytváraní tokenu sa musíme najprv rozhodnúť pre verziu a využitie podľa toho aké bezpečnostné požiadavky máme na token. Následne vytvoríme telo tokenu obsahujúce informácie, ktoré chceme pomocou tokenu prenášať, napríklad informácie o vzniku tokenu, jeho platnosti, jeho autorovi, či určenom subjekte. Ďalej môžeme pridať ďalšie informácie do päty tokenu ako napríklad identifikátor kľúča kryptografickej funkcie.

Ak sme zvolili lokálne využitie, tak telo tokenu zašifrujeme. Následne vypočítame podpis z tela a päty tokenu. Šifrovanie aj podpisovanie sa deje pomocou kryptografickej funkcie vybratej podľa verzie a využitia. Nakoniec všetky časti spojíme do jedného reťazca a oddelíme bodkami.

Validácia tokenu je inverzný proces ku generovaniu. Najprv rozdelíme reťazec na časti a zistíme verziu a využitie tokenu a podľa toho vyberieme použitú kryptografickú funkciu. Následne zistíme, či je podpis tokenu platný pomocou adekvátnej kryptografickej funkcie a kľúča. Ak mal token lokálne využitie dešifrujeme jeho telo a skontrolujeme časovú platnosť tokenu, ak to využívaná schéma podporuje a telo obsahuje informácie o platnosti tokenu.

2.3 Fernet

Pôvodne Fernet vznikol ako nástroj na zasielanie bezpečných správ v platforme cloudových služieb Heroku [22]. V súčasnosti už podľa špecifikácie [23] vzniklo veľa implementácií Fernetu v rôznych programovacích jazykoch [18, 42], v rámci Heroku bol implementovaný v Ruby. Fernet bol dokonca vybraný PYCA (Python Cryptographic Authority) [52] ako štandard pre implementáciu symetrického šifrovania v Pythone.

Fernet je štruktúrovaný token, lebo v sebe nesie rôzne informácie, no nijak nešpecifikuje formát týchto informácií. Väčšina implementácií s nimi pracuje ako s obyčajným reťazcom znakov.

Token je navrhnutý s možnosťou pridania viacerých verzií, no v súčasnosti existuje len jediná verzia. V tejto verzií je obsah tokenu zašifrovaný pomocou AES-128-CBC [20] a celý token je podpísaný pomocou HMAC-SHA256 [21]. Z toho vyplýva, že Fernet zaručuje autentickosť, integritu a dôvernosť.

2.3.1 Štruktúra Fernet

Fernet sa skladá z piatich zrefazovaných častí. Každá časť reprezentuje jednu informáciu o tokene. Jednotlivé časti sú nasledovné:

- Verzia – reprezentuje verziu Fernet tokenu, aktuálne existuje len jedna verzia a je reprezentovaná číslom 0x80. Zaberá vždy 8 bitov.
- Časová pečiatka – reprezentuje čas vytvorenia tokenu. Čas je zachytený ako počet sekúnd od 1.1.1970 v UTC časovej zóne. Zaberá vždy 64 bitov.
- Inicializačný vektor (IV) – reprezentuje náhodný reťazec znakov, ktorý je použitý pri šifrovaní a dešifrovaní tokenu. IV musí byť unikátny a najmä nepredvídateľný pre každý token, preto sa generuje náhodnou funkciou. Zaberá vždy 128 bitov.
- Zašifrované telo – reprezentuje zašifrované dáta uložené v tokene. Môže mať premenlivú dĺžku, no vždy násobok 128 bitov.
- Podpis – reprezentuje výstup HMAC-SHA256 funkcie a zaberá vždy 256 bitov.

Ako vidíme, všetky časti tokenu okrem tela majú pevne danú dĺžku. Vďaka tejto vlastnosti nemusia byť zrefazované časti oddelené žiadnym špeciálnym symbolom, napríklad bodkou, lebo vieme jednoznačne oddeliť verziu, časovú pečiatku, IV aj podpis a tým pádom aj zašifrované telo.

Pre jednoduché prenášanie je celý token zakódovaný pomocou base64url [35].

2.3.2 Generovanie a validácia Fernet

Pri generovaní Fernet tokenu sa využívajú dva kryptografické algoritmy, ktoré vyžadujú kľúč. Fernet definuje 256 bitový kľúč, ktorý je rozdelený na dve 128 bitové časti. Prvá časť reprezentuje podpisový kľúč a druhá šifrovací kľúč.

Existuje iba jedna verzia tokenu s pevne daným algoritmom. Pre vygenerovanie tokenu, potrebujeme zaznamenať aktuálny čas do časovej pečiatky a vygenerovať náhodný reťazec, ktorý bude slúžiť ako IV. Následne zašifrujeme telo tokenu pomocou šifrovacieho kľúča a IV. Ďalej vypočítame podpis z predchádzajúcich častí tokenu pomocou podpisového kľúča. Nakoniec všetky časti spojíme do jedného reťazca a zakódujeme pomocou base64url [35].

Validácia tokenu spočíva v dekodovaní tokenu, rozdelení na časti a overení podpisu. Potom dešifrujeme telo tokenu pomocou šifrovacieho kľúča a IV. Následne prípadne overíme časovú platnosť tokenu, ak telo obsahuje potrebné informácie pre overenie časovej platnosti ako vznik a doba platnosti tokenu.

2.4 Branca

Motiváciou k vzniku Branca tokenu [59] bolo modernizovanie použitých kryptografických konštrukcií Fernet tokenu. Branca má podobnú štruktúru aj generovanie a validáciu ako Fernet. Branca sa líši najmä v tom, že využíva šifrovaciu a podpisovú funkciu XChaCha20-Poly1305 AEAD [2].

2.4.1 Štruktúra Branca

Branca sa podobne ako Fernet skladá z piatich zreťazených častí. Tieto časti sa však jemne líšia od častí Fernet tokenu a zakódované sú *base62* kódovaním [29].

- Verzia – reprezentuje verziu Branca tokenu, aktuálne existuje len jedna verzia a je reprezentovaná číslom 0xBA. Zaberá vždy 8 bitov.
- Časová pečiatka – reprezentuje čas vytvorenia tokenu. Čas je zachytený ako počet sekúnd od 1.1.1970 v UTC časovej zóne. Zaberá vždy 32 bitov a je zapísaná ako číslo bez znamienka.
- Príležitostné slovo (angl. nonce) – reprezentuje náhodný reťazec znakov, ktorý využíva šifrovacia funkcia. Ide v podstate o IV, ale využíva sa naozaj len raz, zatiaľ čo IV sa v blokovej šifre využije viac krát. Zaberá vždy 192 bitov.
- Zašifrované telo – reprezentuje zašifrované dáta uložené v tokene. Môže mať ľubovoľnú dĺžku.
- Podpis – v podobe hešovaného autentifikačného kódu - reprezentuje výstup funkcie Poly1305 a zaberá vždy 128 bitov.

2.4.2 Generovanie a validácia Branca

Vygenerujeme 192 bitový reťazec znakov, ktorý bude slúžiť ako príležitostné slovo a zachytíme aktuálny čas do časovej pečiatky. Vyrobíme hlavičku zreťazením verzie, časovej pečiatky a príležitostné slovo. Následne zašifrujeme telo tokenu pomocou šifrovacej funkcie, do ktorej vložíme tajný kľúč, príležitostné slovo a ako dodatočnú informáciu použijeme hlavičku. Funkcia vráti zašifrované telo a hešovaný autentifikačný kód vypočítaný aj z hlavičky. Nakoniec všetky časti spojíme do jedného reťazca a zakódujeme pomocou *base62* kódovania [29].

Pri validácii tokenu ho ako prvé dekodujeme. Následne overíme, že prvý bajt je 0xBA a token rozdelíme na jednotlivé časti. Dešifrujeme telo a overíme podpis pomocou funkcie XChaCha20-Poly1305 AEAD. Následne môžeme overiť napríklad časovú platnosť tokenu pomocou dodatočných informácií v tele tokenu a časovej pečiatky.

2.5 Macaroons

Macaroons sú tokeny s kontextovými pravidlami. Vznikli v rámci výskumného projektu Belay v spoločnosti Google [24]. Google predstavil Macaroons v práci z roku 2014 [8]. Macaroons sú autorizačné poverenia (angl. credentials) pre cloudové služby s podporou decentralizovanej delegácie medzi službami v rámci cloudu. Ľubovoľná entita vlastniaca token autorizujúci určitý prístup môže tento token *zoslabiť* alebo aj *kontextovo obmedziť* a posunúť ďalšej entite. Zoslabenie aj kontextové obmedzenie sa realizuje pomocou pravidiel. Entitu generujúcu nový Macaroons token budeme označovať ako *cieľová služba*.

Pravidlá sa delia podľa strany, ktorá potvrdí alebo zabezpečí ich naplnenie na pravidlá prvej a tretej strany. Pravidlá prvej strany sú jednoduché predikáty. Na autorizáciu požiadavky sprevádzanej Macaroons tokenom sa musia všetky tieto predikáty vyhodnotiť pravdivo v rámci kontextu danej požiadavky. Pravidlom prvej strany môže byť napríklad obmedzenie typu požiadaviek iba na čítacie. Pravidlá tretích strán vyžadujú dôkaz o nejakej skutočnosti od tretej strany. Pri dôkaze od tretích strán sa využíva princíp dôkazu držiteľa kľúča, kde tretia strana dokáže, že pozná nejaký tajný kľúč napríklad tak, že podpíše zadaný reťazec znakov. Pravidlom tretej strany môže byť požiadavka na doloženie dôkazu od autentifikačného servera, že používateľ je autentifikovaný. Pravidlá tretích strán sa používajú na delegáciu autorizácie medzi službami.

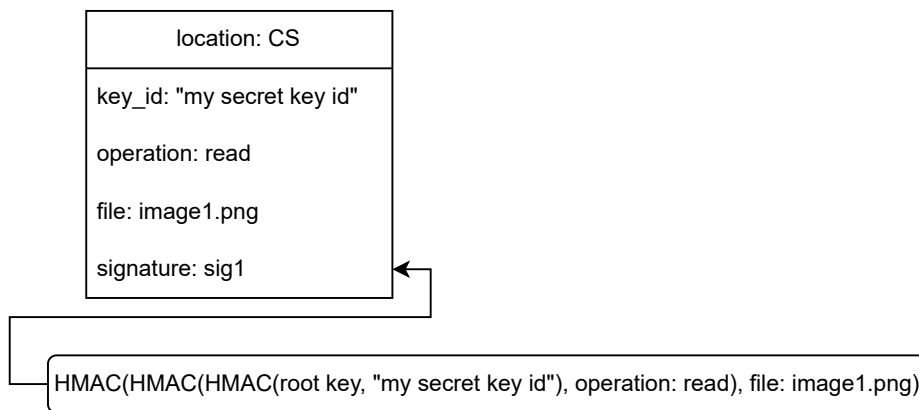
Macaroons zabezpečuje ochranu integrity a autenticity pomocou hešovaného autentifikačného kódu. Pôvodná práca [8] nevyžaduje použitie konkrétnej hešovacej funkcie, no prvá implementácia [16] využíva funkciu HMAC-SHA1 [38].

2.5.1 Štruktúra Macaroons

Macaroons token sa skladá z lokalizácie, identifikátora, pravidiel a podpisu.

- Lokalizácia – reprezentuje nápovedu na lokalitu cieľovej služby. Často reprezentovaná ako URL adresa.
- Identifikátor – slúži na odvodenie koreňového kľúča využitého pri tvorbe tokenu.
- Pravidlá – reprezentujú predikáty, ktoré musia byť splnené pre autorizáciu požiadavky.
- Podpis – reprezentuje postupne generovaný podpis identifikátora a pravidiel tokenu.

Príklad Macaroons tokenu je zobrazený v obrázku 2.1.

Obr. 2.1: Príklad jednoduchého Macaroons tokenu.

2.5.2 Generovanie a delegácia Macaroons

Každá cieľová služba disponuje tajným kľúčom, prípadne spôsobom ako ho vygenerovať. Ku každému tajnému kľúčmu musí vedieť odvodiť verejný nepriehľadný identifikátor, ktorý dokáže spätne previesť na tajný kľúč. Takého identifikátory môžu byť implementované napríklad ako náhodné príležitostné slová reprezentujúce kľúč v databáze alebo pomocou šifrovania s verejným alebo súkromným kľúčom [39].

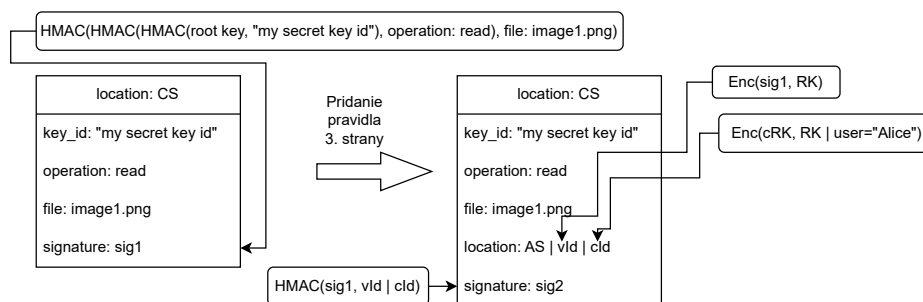
Cieľová služba vytvorí nový token z danej lokácie, identifikátora a tajného kľúča tak, že podpíše identifikátor pomocou tajného kľúča a spojí lokáciu, identifikátor a podpis.

Takto vytvorený token si môžeme predstaviť ako zlatý kľúč, ktorý autorizuje ľubovoľnú požiadavku na cieľovú službu. Cieľová služba môže ďalej token poslať inej službe. Ako sme uviedli v úvode podkapitoly každá služba môže token zoslabiť alebo kontextovo obmedziť pridaním pravidiel.

Pravidlá prvej strany pridá služba tak, že pridá reťazec popisujúci pravidlo do tokenu a podpíše token pomocou doterajšieho podpisu tokenu ako kľúča. Takto vytvoreným podpisom nahradí predchádzajúci podpis. Tento proces môže zopakovať viac krát a tým pridať ľubovoľný počet pravidiel.

Na pridanie pravidla tretej strany musí mať služba vzťah s danou službou tretej strany a dôverovať jej. Služba pridávajúca pravidlo vygeneruje koreňový kľúč pravidla a potrebuje zabezpečiť, aby ho vedela zderivovať daná služba tretej strany ako aj cieľová služba.

Prvý prípad môže pridávajúca služba zabezpečiť viacerými spôsobmi napríklad tak, že pošle kľúč a pravidlo službe tretej strany cez zabezpečený kanál a tá jej vráti jeho identifikátor *cId*. Alebo ak zverejňuje služba tretej strany verejný kľúč, prípadne služby zdieľajú tajný kľúč, môže pridávajúca služba vytvoriť *cId* zašifrovaním koreňového kľúča a pravidla pomocou šifrovacieho kľúča *cRK*. Druhý prípad zabezpečí pridávajúca služba symetrickým zašifrovaním koreňového kľúča pomocou podpisu tokenu. Takto

Obr. 2.2: Príklad pridania pravidla tretej strany, konkrétne pravidla *user="Alice"* na autentifikačný server (AS). *RK* je koreňový kľúč pravidla a *|* reprezentuje zreťazenie.

vzniknutý reťazec označme *vId*.

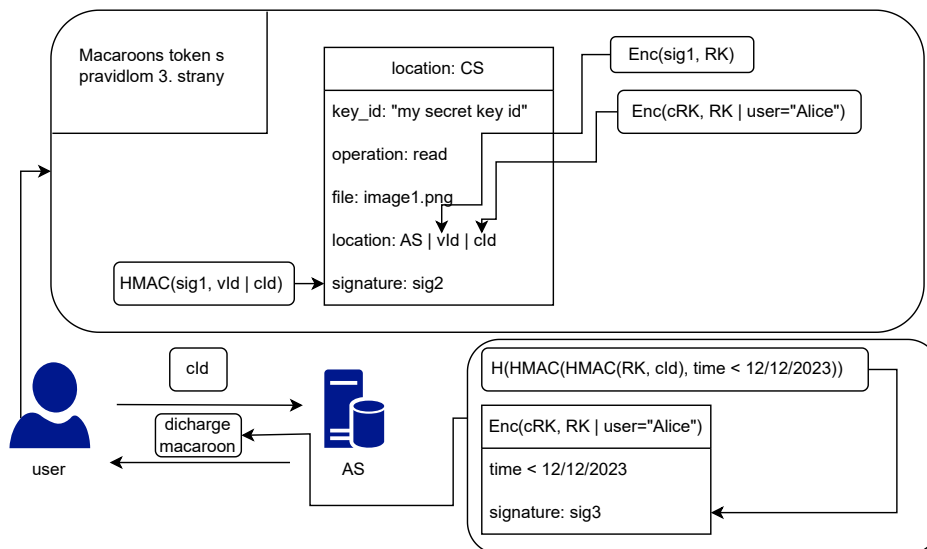
Reťazec reprezentujúci pravidlo tretej strany obsahuje lokáciu služby tretej strany, *cId* a *vId*. Pridávajúca služba vloží tento reťazec do zoznamu pravidiel tokenu a vytvorí nový podpis tokenu tým, že podpíše *cId* a *vId* pomocou aktuálneho podpisu tokenu. Príklad pridania pravidla tretej strany je na obrázku 2.2. Služba tretej strany vie z *cId* odvodiť koreňový kľúč pravidla, lebo ho buď sama vytvorila alebo pozná kľúč na dešifrovanie *cId*. Cieľová služba pozná koreňový kľúč tokenu, teda si vie pomocou postupného podpisovania pravidiel odvodiť kľúč pre dešifrovanie *vId*.

Tvorba podpisu tokenu teda zodpovedá reťazovej aplikácii funkcie HMAC na identifikátor a pravidlá tokenu. Hešovanie je ireverzibilná operácia, preto nie je možné pravidlá odstraňovať, lebo nato by bolo potrebné vypočítať predchádzajúci podpis tokenu. To je možné iba podpísaním identifikátora koreňovým kľúčom a následným podpisovaním pravidiel vždy pomocou posledného podpisu ako kľúča.

2.5.3 Vytvorenie požiadavky s Macaroons tokenom

Služba komunikujúca s klientom pošle token klientovi. Na vytvorenie požiadavky autorizovanej týmto tokenom, musia byť splnené všetky pravidlá tokenu. Splnenie pravidiel prvej strany závisí od samotného kontextu požiadavky, no pre splnenie pravidiel tretej strany musí klient poskytnúť cieľovej službe dôkazy o ich splnení od daných služieb tretích strán.

Tieto dôkazy sú reprezentované *vybíjacími tokenmi* (angl. discharge Macaroons). Vybíjacie tokeny majú rovnakú štruktúru aj postup generácie ako obyčajné Macaroons tokeny. Potom, čo klient obdrží Macaroons token, ho prehľadá pre všetky pravidlá tretích strán. Pre každé pravidlo tretej strany, pošle požiadavku na službu tretej strany s *cId* daného pravidla. Služba tretej strany zderivuje koreňový kľúč pravidla a samotné pravidlo z *cId*. Následne môže vykonať akékoľvek opatrenia na overenie splnenia pravidla klientom, napríklad vyzvať klienta, aby zadal heslo. Ak je pravidlo splnené, vytvorí služba tretej strany vybíjací token z *cId* pomocou koreňového kľúča pravidla.

Obr. 2.3: Príklad získania vybíjacieho tokenu používateľom. RK je koreňový kľúč pravidla a $|$ reprezentuje zreťazenie.

Následne môže pridať do vybíjacieho tokenu ľubovoľné ďalšie pravidlá vrátane pravidiel tretích strán. Potom podpis tokenu zahešuje (hešovaním bez kľúča), aby sa nedali do vybíjacieho tokenu pridávať ďalšie pravidlá. Nakoniec pošle vybíjací token klientovi. Príklad získania vybíjacieho tokenu je na obrázku 2.3.

Keď klient získa vybíjací token pre každé pravidlo tretej strany, vytvorí požiadavku na cieľovú službu, ku ktorej priloží Macaroons token a všetky vybíjacie tokeny.

Vybíjacie tokeny sú silnými dôkazmi od tretích strán, dokazujú splnenie pravidla s rovnakým cId a koreňovým kľúčom pravidla v každom Macaroons tokene. Ak by klient poslal požiadavku s vybíjacími tokenmi inej ako cieľovej službe (napríklad ako výsledok phishing útoku), táto služba môže jednoducho zneužiť vybíjacie tokeny klienta na dôkaz splnenia pravidiel vo vlastných tokenoch. Preto je potrebné aby klient vybíjacie tokeny zviazal s jeho Macaroons tokenom ešte predtým ako vytvorí požiadavku.

Zviazanie pôvodného Macaroons tokenu M s vybíjacím tokenom M' prebieha úpravou podpisu M' . Špecifikácia necháva otvorené, ako presne má táto úprava vyzeráť. Jedna z možných implementácií by bola vytvoriť podpis M' zahešovaním podpisov M a M' pomocou hešovacej funkcie bez kľúča (H), napríklad SHA-256. Nový podpis $M'.signature$ by sa potom vypočítal $M'.signature = H(M.signature, M'.signature)$.

2.5.4 Spracovanie požiadavky cieľovou službou

Predtým ako cieľová služba autorizuje požiadavku od klienta zvaliduje priložený Macaroons token. Pre úspešnú validáciu tokenu musia byť všetky pravidlá splnené a podpis tokenu korektný.

Splnenie pravidiel prvej strany overí cieľová služba overením splnenia predikátu

každého pravidla v rámci kontextu požiadavky. Pravidlá tretej strany overí služba rekurzívne. Pre každé pravidlo nájde vybíjací token a z *vId* pravidla zderivuje koreňový kľúč pravidla. Rekurzívne overí všetky pravidlá vo vybíjacom tokene a pomocou koreňového kľúča pravidla overí korektnosť podpisu vybíjacieho tokenu. Ak sú všetky pravidlá splnené a podpisy všetkých tokenov korektné, autorizuje služba požiadavku klienta.

2.6 Biscuits

Ako posledný predstavíme najmladší token rozoberaný v tejto práci. Biscuits token bol predstavený v roku 2021 v blogu od spoluautora z firmy Clever Cloud [10]. Vo voľne dostupnom repozitári [9] nájdeme detailne popísanú motiváciu a vývoj tokenu. Pôvodne bol Biscuits implementovaný v jazyku Rust, no v súčasnosti je k dispozícii aj implementácia v ďalších jazykoch, všetky nájdeme v repozitári [9].

Biscuits bol inšpirovaný Macaroons, implementuje podobnú schému zabezpečenia aj funkcionality. Rovnako dovoľuje delegovať autorizáciu medzi službami a ľubovoľná entita vlastníaca token ho môže *zoslabiť* alebo aj *kontextovo obmedziť*. Hlavným rozdielom oproti Macaroons je, že Biscuits tokeny používajú na postupné vytváranie podpisu asymetrické šifrovanie, konkrétne podpisovú funkciu Ed25519 [36]. Ďalším veľkým rozdielom je, že Biscuits používa na modelovanie práv, kontrol a dát v rámci tokenu špeciálny variant Datalogu bez negácie a na konkrétnych dátových typoch [40].

Zoslabenie a kontextové obmedzenie tokenu sa realizuje pomocou pridania nového bloku. Blok môže pridať aj služba tretej strany, v takom prípade budeme hovoriť o externom bloku.

2.6.1 Štruktúra Biscuits

Samotný token sa skladá z blokov a niektorých globálnych informácií pre celý token. Globálne informácie sú identifikátor koreňového verejného kľúča a dôkaz, ktorý slúži na pridávanie ďalšieho bloku. Každý token obsahuje autoritatívny blok, ktorý pridala služba vytvárajúca token.

Každý blok obsahuje serializovaný datalogový program, podpis bloku a verejný kľúč. V prípade, že ide o externý blok, aj podpis bloku službou tretej strany a príslušný verejný kľúč služby tretej strany. Príklad základného Biscuits tokenu je na obrázku 2.4.

Datalogový program sa skladá z faktov, pravidiel, kontrol a pomocných informácií, detailnú schému formátu nájdeme v súbore `schema.proto` repozitára [9]. Fakty a pravidlá sú bežné datalogové fakty a pravidlá. Kontroly sú množiny datalogových dotazov. Dotaz je splnený práve vtedy, keď je jeho výsledok aspoň jeden fakt. Kontrola je splnená práve vtedy, keď je splnený aspoň jeden dotaz z množiny dotazov danej kontroly.

Biscuits token
<pre> root_key_id: "my pk id" authority: Block 0 { helper information facts: [user("Alice")] rules: [] checks: [] pk_1 sig_0: sign("my secret key", Block 0 data) } proof: Proof { nextSecret: sk_1 } </pre>

Obr. 2.4: Príklad Biscuits tokena s jediným blokom.

Okrem toho definuje Biscuits aj politiky, ktoré vytvára entita validujúca token. Viac sa politikám budeme venovať v nasledujúcej podkapitole. Bloky a politiky môžu mať anotáciu definujúcu, ktorým blokom dôverujú a teda s faktami a pravidlami, ktorých blokov pracujú. Vždy platí, že blok verí autoritatívnemu bloku, sebe a informáciám v službe validujúcej token. Anotáciou môže blok definovať, že dôveruje aj všetkým predchádzajúcim blokom alebo všetkým blokom podpísaným konkrétnym verejným kľúčom. Posledná možnosť sa využíva pre integráciu služieb tretích strán do autorizáčnej schémy. Datalogový program je serializovaný ako Protocol Buffer [25] podľa konkrétnej schémy definovanej v súbore schema.proto alebo v novšej verzii pomocou base64url kódovania [35].

2.6.2 Generovanie a delegácia autorizácie

Na vygenerovanie nového Biscuits tokenu potrebuje služba dvojicu súkromného a verejného kľúča. Do tokenu vloží verejný kľúč alebo jeho identifikátor ako koreňový verejný kľúč daného tokenu. Vytvorí autoritatívny blok, do ktorého vloží základné fakty a pravidlá platné pre tento token. Následne vygeneruje novú dvojicu kľúčov pk_1 a sk_1 . Kľúč pk_1 vloží do autoritatívneho bloku a sk_1 do dôkazu tokenu. Kľúč sk_1 bude slúžiť na podpísanie ďalšieho bloku tokenu a pk_1 na overenie tohto podpisu. Nakoniec celý autoritatívny blok podpíše súkromným koreňovým kľúčom a podpis vloží do bloku.

Takto vytvorený token môže služba poslať iným službám a tieto môžu pridávať ďalšie bloky a tým obmedzovať autorizačné práva tokenu. Na vytvorenie i -teho bloku potrebuje služba vygenerovať dvojicu kľúčov pk_{i+1} , sk_{i+1} , kde pk_{i+1} vloží do bloku a sk_{i+1} do dôkazu tokenu. Blok môže pridať aj služba tretej strany, v takom prípade musí vložiť aj podpis bloku služby tretej strany a verejný kľúč služby tretej strany. Celý blok následne podpíše kľúčom sk_i , ktorý vybrala z dôkazu tokenu pred jeho nahradením.

Ľubovoľná služba môže token zapečatiť a znemožniť tak pridávanie nových blokov.

Zapečatenie tokenu pozostáva z podpísania posledného bloku kľúčom sk_{last} z dôkazu tokenu. Tento podpis sa vloží do dôkazu tokenu.

2.6.3 Validácia Biscuits

Služba validujúca Biscuits token musí vedieť odvodiť koreňový verejný kľúč tokenu z jeho identifikátora. Služba token deserializuje a postupne zvaliduje všetky podpisy tokenov. Podpis $i + 1$ -vého bloku validuje pomocou kľúča pk_{i+1} vloženého vnútri i -teho bloku. Podpis autoritatívneho bloku validuje pomocou koreňového verejného kľúča a podpis služby tretej strany pomocou verejného kľúča danej služby uloženého vnútri daného bloku. Ak je token zapečatený validuje podpis v dôkaze tokenu pomocou verejného kľúča v poslednom bloku, ak token nie je zapečatený skontroluje, či verejný kľúč v poslednom bloku tvorí dvojicu so súkromným v dôkaze tokenu.

Ak je token validný, prebehnú postupne všetky kontroly v blokoch a to tak, že sa spustí daný datalogový program nad faktami a pravidlami podľa anotácie bloku a následne sa vykonajú dotazy v kontrolách. Fakty definuje aj samotná služba, napríklad vytvorí fakty na základe kontextu požiadavky. Príkladom takýchto faktov je typ operácie a IP adresa volajúceho. Token je validný iba ak sú splnené všetky kontroly.

Okrem kontrol v rámci blokov tokenu môže validujúca služba definovať ďalšie kontroly a politiky a pravidlá. Pravidlá odvádzajú nové fakty len z faktov odvodených autoritatívnym blokom prípadne samotnou službou. Kontroly a politiky pracujú len nad faktami odvodenými autoritatívnym blokom a službou samotnou. Tieto kontroly musia byť tiež všetky splnené, aby bol token validný.

Politiky definujú väčšie kontroly, taktiež pozostávajú zo zoznamu dotazov. Delia sa na dva typy - povoľovacie a zamietacie politiky. Politika je splnená ak je splnený aspoň jeden dotaz danej politiky. Pri validácii tokenu sa vyhodnocujú politiky postupne po jednej. Ak je splnená povoľovacia politika, token je validný. Ak je splnená zamietacia politika alebo nie je splnená žiadna politika, token je nevalidný. Vyhodnocovanie končí s prvou splnenou politikou.

2.6.4 Delegácia časti autorizácie na tretiu stranu

Každá služba môže využiť inú službu na nejakú časť autorizácie. Na tento účel slúžia externé bloky. Ak chce služba A delegovať autorizáciu na službu B , vytvorí blok s anotáciou obsahujúcou verejný kľúč služby B a vytvorí kontrolu, ktorá používa fakty, ktoré vie zabezpečiť len služba B . Následne pošle službe B informácie potrebné pre autorizáciu danej požiadavky službou B , ktorá vykoná ľubovoľné operácia nutné pre autorizáciu danej požiadavky a ak je úspešná vráti službe A nový externý blok obsahujúci potrebné fakty a kontroly.

Kapitola 3

Teoretické porovnanie API tokenov

V tejto kapitole porovnáme rôzne vlastnosti a parametre konkrétnych tokenov podľa informácií získaných z ich dokumentácií a iným zdrojov. Dáta, ktoré neuvedieme v tejto kapitole, sme už zhrnuli v kapitole 2. Pri jednotlivých parametroch vysvetlíme ich význam a teda aj dôležitosť pri porovnávaní tokenov. Porovnávať budeme všetky tokeny popísané v kapitole 2 a nepriehľadný token popísaný v podkapitole 1.7.1. Nepriehľadný token je formát tokenu, nie konkrétny token. Pre jednoduchosť budeme pod pojmom nepriehľadný token myslieť náhodný reťazec s podpisom vo forme hešovaného autentifikačného kódu.

Kapitola je štruktúrovaná podľa porovnávaných vlastností a jej výsledkom je tabuľka 3.1 zhrňujúca závery porovnania. Tabuľku uvádzame na začiatku kapitoly, aby si čitateľ mohol utvoriť istý prehľad o porovnávaných vlastnostiach. V tabuľke používame symboly ●, ◐ a ○ pre vyjadrenie stupňovitosti istej kvality tokenu. Symbol ● znamená, že vlastnosť je pre daný token typická, častá alebo dôležitá. Symbol ○ vyjadruje presný opak a symbol ◐ niečo medzi tým. Symbol ∅ znamená, že vlastnosť sa nedá pre daný token posúdiť alebo z nejakého dôvodu nemá zmysel o nej uvažovať a porovnávať ju. Na začiatku každej podkapitoly uvedieme časť tabuľky, ktorá sa venuje vlastnostiam porovnávaným v danej podkapitole.

3.1 Bezpečnosť

V rámci porovnávania bezpečnosti tokenov nebudeme detailne rozoberať bezpečnosť jednotlivých kryptografických funkcií. Detaily ohľadom týchto funkcií je možné nájsť v ich citovaných dokumentáciách. Všetky tokeny ponúkajú možnosť použiť kryptografické funkcie, ktoré sú všeobecne považované za bezpečné. Zhrnutie výsledkov porovnania bezpečnosti tokenov je možné nájsť v tabuľke 3.2.

Zameriame sa na porovnanie kryptografických primitív a z nich vyplývajúcich bezpečnostných kvalít a na náchylnosti na zraniteľnosti vyplývajúce zo špecifikácie toke-

Tabuľka 3.1: Porovnanie tokenov

Vlastnosť	Nepriehľadný	JWT	PASETO	Fernet	Branca	Macaroons	Biscuits
počet kryptografických funkcií	1	30	6	1	1	1	1
určenie podpisového alg. z tokenu	∅	●	●	○	○	○	○
náchylnosť na útok pomýlením algoritmu	∅	●	◐	○	○	○	○
riešenie problému odvolania	●	○	○	○	○	◐	◐
náchylnosť na útok opakovaním	∅	●	●	●	●	◐	◐
ochrana dôvernosti	∅	◐	◐	●	●	○	○
overenie autenticity a integrity hocikým	○	◐	●	●	●	●	●
zoslabenie tokenu hocikým	∅	∅	∅	∅	∅	●	●
autorizačná schéma v tokene	∅	◐	◐	◐	◐	●	●
bezstavové overenie	∅	●	●	●	●	●	●
štandardná validácia	∅	●	●	○	○	◐	●
popularita	∅	●	◐	◐	○	◐	○

Tabuľka 3.2: Bezpečnosť tokenov

Vlastnosť	Nepriehľadný	JWT	PASETO	Fernet	Branca	Macaroons	Biscuits
počet kryptografických funkcií	1	30	6	1	1	1	1
určenie podpisového alg. z tokenu	∅	●	●	○	○	○	○
náchylnosť na útok pomýlením algoritmu	∅	●	◐	○	○	○	○
riešenie problému odvolania	●	○	○	○	○	◐	◐
náchylnosť na útok opakovaním	∅	●	●	●	●	◐	◐
ochrana dôvernosti	∅	◐	◐	●	●	○	○
overenie autenticity a integrity hocikým	○	◐	●	●	●	●	●

nov. Konkrétne rozoberieme tri bezpečnostné problémy:

- Útok pomýlením algoritmu (angl. algorithm confusion attack) – útočník donúti overovaciu službu použiť nesprávny algoritmus na overenie podpisu tokenu.
- Útok opakovaním (angl. replay attack) – útočník odchyť token a následne ho opakovane používa na autorizáciu vlastných požiadaviek. Tento útok je priamo spojený s hlavnou nevýhodou používania tokenov v autentifikačnej a autorizačnej schéme a to problémom odvolania (angl. revocation).
- Problém odvolania – problém odvolania spočíva v schopnosti služby zneplatniť vydané tokeny. Napríklad po odhlásení používateľa alebo po zistení, že token bol zneužitý.

3.1.1 Kryptografické primitíva

Pri tokenoch rozoznávame tri kryptografické primitíva a to asymetrické šifrovanie vo forme elektronického podpisu, symetrické šifrovanie a hešovanie s kľúčom. Výstupom

hešovania s kľúčom je hešovaný autentifikačný kód.

Symetrické šifrovanie sa v rámci nami porovnávaných tokenov využíva na šifrovanie obsahu tokenu a teda na ochranu dôvernosti informácií uložených v tokene. Elektronický podpis a hešovanie zaručujú ochranu autenticity a integrity tokenu. Rozdiel v použití elektronického podpisu a hešovania je v tom, že v prípade elektronického podpisu ide o asymetrické šifrovanie, teda podpis vie overiť ľubovoľná entita, ktorá pozná verejný kľúč tvoriaci dvojicu so súkromným kľúčom, ktorým bol token podpísaný. Takýto verejný kľúč je zväčša verejne dostupný a vie ho získať ľubovoľná entita. V prípade hešovania ide o symetrickú kryptografiu, pravosť hešovaného autentifikačného tokenu vie overiť len entita, ktorá pozná tajný kľúč, ktorým bol token zahešovaný, čo je často len entita, ktorá token vytvorila.

Výhodou elektronického podpisu teda je, že autenticitu a integritu tokenu môže overiť ľubovoľná entita. Výhodou hešovania je, že je rýchlejšie pri generovaní kľúča a generovaní aj overovaní podpisu ako algoritmy pre elektronické podpisy, aj keď v prípade niektorých algoritmov nad eliptickými krivkami je rýchlosť porovnateľná [41]. Pri porovnaní iba algoritmov definovaných v JWA [1] vystupuje hešovanie s kľúčom vždy rýchlejšie.

V prípade JWT si môžeme vybrať, či budeme používať elektronický podpis alebo hešovanie s kľúčom pomocou nastavenia oprávnenia *alg* v hlavičke na požadovanú hodnotu. Všetky možnosti hodnôt oprávnenia *alg* definuje JWA [30]. Štandard ponúka aj možnosť *alg=none*, v tomto prípade nezaručuje JWT žiadne bezpečnostné kvality a je to jedna zo známych zraniteľností [46] JWT. Ak služba akceptuje aj JWT s *alg=none* ako platné tokeny, útočník jednoducho zamení hodnotu *alg='čokoľvek'* na *alg=none*, odstráni podpis z tokenu a môže ľubovoľne zmeniť token, napríklad si zvýši autorizačné práva. Bezpečné implementácie JWT, by nikdy nemali tokeny s *alg=none* považovať za platné.

PASETO využíva v prípade lokálneho využitia hešovanie a v prípade verejného využitia elektronický podpis. Fernet, Branca a Macaroons využívajú hešovanie s kľúčom a Biscuits využíva elektronický podpis. Nepriehľadný token sme pre potreby tejto kapitoly definovali s použitím hešovania.

Symetrické šifrovanie a z neho vyplývajúcu ochranu dôvernosti umožňujú tokeny JWT, konkrétne vo forme JWE, PASETO s lokálnym využitím, Fernet a Branca. Biscuits a Macaroons neposkytujú žiadnu ochranu dôvernosti. Nepriehľadný token tiež neposkytuje ochranu dôvernosti, no z definície nenesie žiadnu informáciu, teda v jeho prípade nie je dôvernosť čoho chrániť.

3.1.2 Útok pomýlením algoritmu

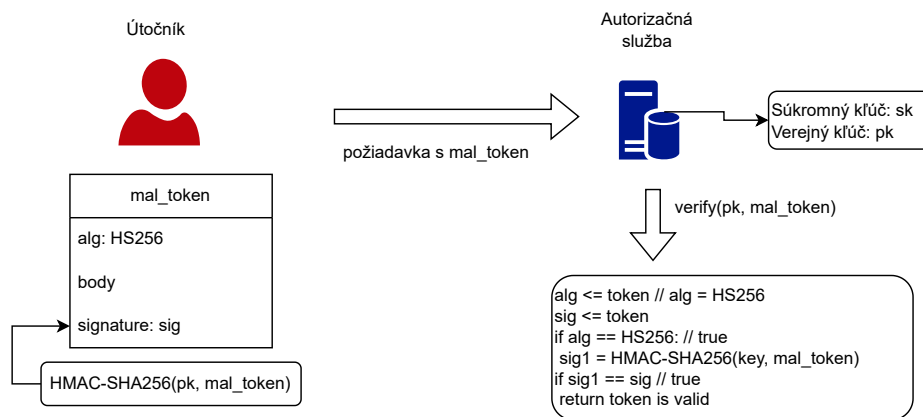
V prípade podpisov tokeny používajú asymetrické šifrovanie a teda dvojicu súkromného a verejného kľúča pk alebo hešovanie s kľúčom, ktorý je tajný. Jediný kľúč, ku ktorému má útočník ľahký prístup je pk . Útok pomýlením algoritmu potom prebehne tak, že útočník podpíše token funkciou hešovania s kľúčom, kde ako kľúč použije získaný verejný kľúč pk . Následne oklame overovaciu službu, aby token overila pomocou funkcie hešovania s kľúčom, kde ako kľúč použije pk . Takýmto spôsobom overovacia služba potvrdí platnosť ľubovoľného tokenu, ktorý jej útočník podvrhne. Aby bol tento útok úspešný, musí overovacia služba používať asymetrické šifrovanie na podpis tokenu a zároveň podporovať aj vytváranie podpisu tokenu pomocou hešovania s kľúčom.

Existuje viacero spôsobov ako predchádzať útokom pomýlením algoritmu. Najspôhlivejším spôsobom je podpora jediného kryptografického primitíva na podpis tokenu, napríklad jedine elektronický podpis alebo jedine hešovanie s kľúčom. Takto útočník jednoducho nemá ako oklamať overovaciu službu, ktorý algoritmus má použiť pri overovaní, lebo pozná len jeden.

V prípade použitia viacerých kryptografických primitív sa dá predchádzať týmto útokom pomocou vloženia identifikátora kľúča, ktorým sa overí podpis, do tokenu. Následne pri overovaní služba zistí, ktorým algoritmom bol token podpísaný. Taktiež z pridaného identifikátora odvodí, ktorý kľúč má použiť na overenie, ak je to verejný kľúč z dvojice kľúčov pre asymetrické šifrovanie, ale zistený podpisový algoritmus z tokenu je hešovanie s kľúčom, vyhodnotí token za neplatný. Útočník už nedokáže oklamať službu aby použila zlý algoritmus na overenie podpisu, lebo ak by sa o to pokúsil nebude sedieť identifikátor kľúča s podpisovým algoritmom. Úspešnosť tejto metódy ochrany nezávisí len od špecifikácie tokenu, ale najmä od jeho konkrétnej implementácie, pretože záleží na implementácii ako bude pracovať s identifikátorom kľúča a či vôbec vyžaduje jeho použitie.

Tokeny využívajúce jediné kryptografické primitívum sú Fernet, Branca, Biscuits a Macaroons. Sú teda bezpečné proti útokom pomýlením algoritmu, no všetky nejakým spôsobom podporujú budúce verzionovanie tokenu, ktoré môže teoreticky priniesť aj nové kryptografické primitíva. Preto do budúcnosti môžu byť zraniteľné útokom pomýlením algoritmu, ak nebudú implementovať inú ochranu voči tomuto útoku. V súčasnosti už Macaroons aj Biscuits vyžadujú vloženie identifikátora kľúča do tokenu v rámci ich formátov, teda aj v prípade podpory ďalších kryptografických primitív budú bezpečné voči útokom pomýlením algoritmu.

Jediné kryptografické primitívum využíva aj nepriehľadný token, ale v tomto prípade to nie je veľmi dôležité, lebo nenesie žiadnu informáciu a všetky autorizačné údaje sú uložené v stave overovacej služby. Teda aj v prípade úspešného útoku pomýlením algoritmu, služba síce vyhodnotí podpis tokenu za platný, no ak nezodpovedá žiadnym

Obr. 3.1: Schéma útoku pomýlením algoritmu [46].

dátam uloženým v stave služby, tak služba neautorizuje útočnickovu požiadavku, na ktorú nemá inak právo. Nepriehľadný token je teda absolútne bezpečný voči útokom pomýlením algoritmu.

Viac kryptografických primitív využívajú JWT a PASETO. Obe podporujú asymetrické šifrovanie aj hešovanie s kľúčom na podpisovanie tokenu. V prípade JWT bol útok pomýlením algoritmu jednou zo známych zraniteľností v niektorých implementáciách [46]. Konkrétne útok prebiehal tak, že útočník si vybral službu používajúcu elektronický podpis. Získal jej verejný kľúč pk , vytvoril podvodný token mal_token a do jeho hlavičky zapísal $alg=HS256$ (HS256 označuje funkciu HMAC-SHA256), následne funkciou HMAC-SHA256 podpísal token s využitím pk ako tajného kľúča pre funkciu. Služba, ktorá využívala zraniteľnú knižnicu a na podpisovanie iba elektronický podpis overila token zavolaním funkcie knižnice, napríklad $verify(mal_token, pub_key)$, lebo si myslela, že overuje token podpísaný elektronickým podpisom a na jeho overenie teda treba verejný kľúč pk . Knižnica následne prečítala z tokenu, že má overiť podpis pomocou HMAC-SHA256 a využiť pri tom pk ako kľúč. Toto overenie bolo samozrejme úspešné, lebo token bol naozaj podpísaný funkciou HMAC-SHA256 s kľúčom pk . Popísaný útok je schematicky znázornený na obrázku 3.1. V súčasnosti už tieto konkrétne implementácie zaviedli ochranu voči útoku pomýlením algoritmu (pomocou identifikátora kľúča), no nič nezaručuje, že neexistujú iné implementácie s touto zraniteľnosťou. Popísaný útok dáva útočníkovi možnosť získať ľubovoľné práva, lebo celý mal_token môže vytvoriť presne tak ako potrebuje. Išlo teda o veľmi nebezpečný útok.

PASETO využíva verzionovanie tokenu ako prevenciu voči útoku pomýlením algoritmu. Ide o podobnú techniku ako pri vložení identifikátora kľúča do tokenu, no navyše vyžaduje kontrolu formátu kľúča. Špecifikácia PASETO [4] prikazuje každej knižnici, ktorá chce implementovať PASETO, logicky rozlišovať medzi kľúčmi určenými pre rôzne podpisové funkcie. V rámci špecifikácie sa ochrane voči útoku pomýlením algoritmu venuje dedikovaný dokument [3]. Kľúč k ľubovoľnému algoritmu musí byť vždy

uložený tak, aby sa dalo jasne určiť, pre ktorý algoritmus sa má použiť. Tento cieľ sa dá dosiahnuť napríklad tak, že sa kľúč uloží v nejakej štruktúre spolu s verziou a využitím tokenu. Následne pri validácii podpisu tokenu musí prebehnúť kontrola rovnosti verzie a využitia v kľuči s verziou a využitím v tokene. Podobne ako pri JWT popísaná ochrana bude úspešná len v prípade, že ju knižnice implementujúce PASETO budú využívať. Výhodou PASETO je, že sa ochrana vyžaduje v špecifikácii, teda každá knižnica, ktorá chce úspešne implementovať špecifikáciu PASETO ju musí implementovať. V prípade JWT, štandard [33] nevyžaduje využitie identifikátora kľúča.

S útokom pomýlením algoritmu súvisí aj celkový počet podporovaných podpisových a šifrovacích algoritmov. V tomto prípade ide skôr o *problém* pomýlenia algoritmu. Kryptografické algoritmy majú podobné názvy, ľahko sa teda môže stať, že sa programátor pri ich výbere pomýli a napríklad pri generovaní a validácii tokenu použije rôzny algoritmus. Toto nevedie priamo k zraniteľnostiam, no môže mať za následok nepredvídateľné správanie systému. Principiálne ide o útok pomýlením algoritmu pri každej validácii tokenu, lebo token sa nevaliduje očakávaným algoritmom. Pre útočníka je však ťažšie (potenciálne nemožné) vyrobiť falošný platný token.

Nepriehľadný token, Fernet, Brance, Macaroons aj Biscuits používajú len jednu kombináciu podpisového a šifrovacieho algoritmu. PASETO však vo všetkých potenciálnych kombináciách verzie a využitia používa dokopy 6 algoritmov. JWT dokonca až 30.

3.1.3 Útok opakovaním a problém odvolania

Útok opakovaním a problém odvolania sú úzko späté pojmy. Konkrétne, riešenie problému odvolania je ochranou voči útoku opakovaním. Ak by služba vedela okamžite zneplatniť ľubovoľný (ňou vydaný) token, k útoku opakovaním by nemohlo dôjsť, prípadne by bol ihneď po odhalení zastavený. Úplne predísť útoku opakovaním sa pri využívaní nositeľských tokenov na autorizáciu nedá. Z definície nositeľský token autorizuje požiadavku, ktorú sprevádza ak je sám platný. Teda ak ho dokáže útočník získať a použiť v správnom kontexte, bude úspešný.

Hlavnou príčinou problému odvolania je udržiavanie stavu v tokene a nie v databáze autorizačnej služby. Ak by si služba udržiavala stav o vydaných tokenoch, jednoducho by token, ktorý chce odvolať, označila za neplatný. Tento prístup sa dá využiť s nepriehľadným tokenom, lebo v jeho prípade si už aj tak musí autorizačná služba udržiavať stav o vydaných tokenoch.

Pri validácii ostatných tokenov sa autorizačná služba spolieha len na informácie v tokene a uložené kľúče na overovanie podpisov, prípadne dešifrovanie tela tokenu. Samozrejme môže štruktúrovaný token obsahovať identifikátor a podľa tohto identifikátora si o ňom môže autorizačná služba udržiavať stav, či je token platný. Napríklad

JWT má pre tento účel štandardom dané oprávnenie *jit* (JWT ID). Takto by však použitie tokenov na autorizáciu stratilo signifikantnú výhodu oproti iným schémam zabezpečenia.

Autorizačná služba by si nemusela o každom tokene pamätať, či je platný alebo nie, stačí si jej pamätať množinu platných (biely zoznam – angl. *whitelist*) alebo množinu odvolaných (čierny zoznam – angl. *blacklist*) tokenov. Týmto sa zmenší veľkosť uloženého stavu.

Iným, často využívaným, riešením je vydávať tokeny s krátkou platnosťou. Platnosť tokenu môže byť uložená v samotnom tokene vo forme časovej pečiatky a času platnosti alebo času expirácie, teda nekladie nároky na stav autorizačnej služby. Pri odhlásení klienta ostanú jemu vydané tokeny platné len krátku dobu, takže útočník má málo času na získanie a zneužitie tokenov. Pri odhalení útoku opakovaním sa klient, pre ktorého boli tokeny vydané, odhlási a teda útok bude určite zastavený po krátkom čase, kedy vyprší platnosť tokenom, ktoré útočník získal.

Nejde teda o dokonalú ochranu pred útokom opakovaním, ale skomplikovanie jeho vykonania útočníkovi a zníženie jeho dopadov. Túto ochranu podľa špecifikácie podporujú tokeny Fernet a Branca. Formáty oboch musia obsahovať časovú pečiatku vo formáte počet sekúnd od 1.1.1970 v UTC časovej zóne. V prípade Branca tokenu ide o 32 bitové číslo, no vo formáte bez znamienka, čo posúva problém 2038 [60] na rok 2106. Stále však ide o potenciálny problém za cenu ušetrenia 4B dát v tokene. Všetky ostatné tokeny vedia túto metódu ľahko implementovať. Využíva ju aj populárny protokol OAuth 2.0 [27].

Macaroons a Biscuits poskytujú možnosť pridávať pravidlá tretích strán, takto môžu pridať pravidlo na službu udržiavajúcu biely alebo čierny zoznam tokenov. Týmto odľahčia autorizačnú službu od udržiavania stavu o vydaných tokenoch a zároveň budú poskytovať úplnú ochranu pred útokom opakovaním. Stav však z autorizačnej schémy nezmizol, iba sa presunul do inej služby a nutnosť získať dôkaz o tom, že token nebol odvolaný sa presunul z autorizačnej služby na klienta posielajúceho požiadavku.

3.2 Flexibilita

Pod flexibilitou tokenu rozumieme flexibilitu a škálovateľnosť schémy zabezpečenia využívajúcu daný token. To napríklad znamená, akú mohutnú a členitú schému zabezpečenia ňou vieme vyjadriť, aká veľká časť autorizačnej schémy môže byť dynamicky vyjadrená v tokene a aká staticky v stave autorizačnej služby. Ďalej môžeme flexibilitu merať pomocou možnosti nezávislého podieľania sa viacerých služieb na autorizácii a možnosti jednoducho a bezpečne delegovať autorizáciu na iné služby. Časť tabuľky 3.1 venujúca sa flexibilitě je zobrazená v tabuľke 3.3.

Tabuľka 3.3: Flexibilita tokenov

Vlastnosť	Nepriehľadný	JWT	PASETO	Fernet	Branca	Macaroons	Biscuits
zoslabenie tokenu hocikým	⊘	⊘	⊘	⊘	⊘	●	●
autorizačná schéma v tokene	⊘	◐	◐	◐	◐	●	●
bezstavové overenie	⊘	●	●	●	●	●	●
štandardná validácia	⊘	●	●	○	○	◐	●

3.2.1 Bezstavovosť autorizačnej služby

V predchádzajúcej podkapitole 3.1.3 sme naznačili, že autorizačná služba v schéme zabezpečenia využívajúcej tokeny, nemusí byť vždy bezstavová, no v tejto podkapitole budeme uvažovať schému bez udržiavania bielych alebo čiernych zoznamov vydaných tokenov. Bezstavovosť je jednoznačne významný prvok pri riešení škálovateľnosti ľubovoľnej schémy zloženej z viacerých služieb. Dovoľuje nám jednoducho pridávať do schémy nové služby schopné autorizácie. Tieto nové služby potrebujú poznať teoreticky len príslušné kľúče pre overenie podpisu tokenu a prípadne dešifrovanie tela tokenu. Samozrejme v reálnych systémoch je autorizácia výrazne členená a pre úspešnú autorizáciu aj jednoduchej požiadavky treba overiť a porovnať viacero údajov z tokenu. Okrem nepriehľadného tokenu je možné všetky nami porovnávané tokeny validovať bezstavovo.

3.2.2 Delegácia autorizácie

Delegácia autorizácie je úzko spojená s možnosťou pridávania pravidiel tretích strán. V kapitole 2 sme o možnosti pridávania pravidiel alebo blokov tretích strán hovorili len pri Macaroons a Biscuits, no teoreticky je možné pridávať pravidlá tretích strán aj pri iných tokenoch.

V prípade nepriehľadného tokenu by to bolo veľmi nepraktické, lebo by museli byť zapísané v stave služby, ktorá token vydala a pri kontrole ich naplnenia, by museli byť prečítané z tohto stavu. Následne by autorizačná služba sama získavala potvrdenie o splnení pravidla od príslušnej tretej strany, čo zbytočne zaťažuje autorizačnú službu.

Pri JWT, PASETO, Fernet a Branca tokenoch je možné pridávať do tela tokenu ľubovoľnú informáciu, teda aj pravidlo tretej strany. Ani jeden z týchto tokenov však podľa špecifikácie nie je prispôbený na takéto pravidlá. Preto ich pravdepodobne žiadna knižnica nepodporuje a v prípade rozhodnutia používať pravidlá tretích s týmito tokenmi takým flexibilným spôsobom ako pri Macaroons alebo Biscuits, by bolo treba implementovať celú logiku využívania tokenov v schéme, vrátane ich generácie a validácie. Čo môže byť náročné a viesť k chybám a z nich vyplývajúcich zraniteľnostiam.

3.2.3 Autorizačné schéma v tokene

Neberieme do úvahy validáciu podpisu tokenu ako časť autorizácie, táto kontrola musí prebehnúť úspešne pri každej autorizácii tokenu, preto ďalej považujeme podpis tokenu za úspešne validovaný.

Nepriehľadný token z definície nemôže obsahovať žiadnu informáciu, teda ani autorizačnú logiku. Ostatné tokeny sú štruktúrované a nesú v sebe rôzne informácie. Väčšinou ide o statické informácie, napríklad časová pečiatka, administrátorské práva, vlastník tokenu, identifikátor služby, ktorá ho vydala a tak ďalej. Tieto informácie sa doplnia o kontext požiadavky, napríklad IP adresa klienta a aktuálny čas. Následne sa podľa logických pravidiel autorizácie naprogramovaných v autorizačnej službe vyhodnotí, či sa požiadavka autorizuje.

Dynamicke informácie dovoľujú autorizačnej službe overiť logické pravidlá, o ktorých nemusela vedieť pri vydávaní tokenu a na ich vyhodnotenie nepotrebuje vlastný stav. Napríklad pravidlá tretích strán v Macaroons tokene dovoľujú preniesť požiadavku na autentifikáciu alebo autorizáciu inou službou na klienta a danú službu. Autorizačná služba potom len validuje dôkaz o autorizácii treťou stranou predložený klientom spolu s požiadavkou.

Biscuits prinášajú ešte väčšiu mieru prenesenia autorizačnej schémy do tokenu. Keďže ich autorizácia prebieha ako vyhodnotenie datalogového programu po bokoch tokenu, každý blok môže zaviesť vlastné symboly, fakty a kontroly v jednotnej syntaxi. Potom služba rozumejúca tejto syntaxi a schopná validovať autoritatívny blok tokenu, dokáže vyhodnotiť celý datalogový program a validovať token.

Aj Macaroons, aj Biscuits umožňujú ľubovoľnej službe pridávať obmedzenia do tokenu bez komunikácie s autorizačnou službou, čo prenáša časť autorizačnej schémy do tokenu. No v prípade Macaroons musí autorizačná služba vedieť pravidlá tvoriace dané obmedzenia vyhodnotiť podľa naprogramovanej logiky vyhodnocovania pravidiel. Špecifikácia Macaroons [8] nám v tomto prípade nijak nepomáha, lebo formát aj štruktúru pravidiel prenecháva na konkrétnu implementáciu. Naopak služba autorizujúca Biscuits, dokáže vyhodnotiť aj kontroly, ktoré nepozná, ak sú napísané v jednotnej syntaxi.

3.2.4 Štandardná validácia

V predchádzajúcej sekcii sme naznačili problém Macaroons s validáciou pravidiel, ktoré sú v tokene, ale autorizačná služba ich nepozná. Rozšírime toto pozorovanie na všetky tokeny. Opäť budeme uvažovať token s už úspešne validovaným podpisom.

Štandardnosť je žiadaná kvalita pri každej technológii. Prináša jednoznačnosť použitia aj zápisu a programátorovi uľahčuje prácu, lebo nemusí vymýšľať názvy premenných, funkcií, či parametrov. Taktiež zabezpečuje použiteľnosť toho istého kódu

medzi viacerými aplikáciami. Ak aplikácia dodržiava štandard je zaručená jej interoperabilita s inými aplikáciami, ktoré ho dodržiavajú. Pri validácii tokenov budeme uvažovať, že validácia je štandardná, ak je špecifikáciou dané, ktoré hodnoty majú byť v tokene uvedené, akou syntaxou sú zapísané a ako ich vyhodnotiť.

Nepriehľadný token sa validuje čisto podľa informácií v stave autorizačnej služby a kontextu požiadavky, teda jeho validácia nie je štandardná. Závisí od autorizačnej služby aké informácie si k tokenu pamätá a ako ich vyhodnotí pri validovaní požiadavky s daným tokenom. JWT a PASETO obsahujú vo svojom tele oprávnenia, z ktorých všetky bežné sú definované špecifikáciou. Stačí aby sa ich implementácie riadili špecifikáciou a vyhodnocovanie základnej autorizačnej logiky bude rovnaké, teda štandardné.

Pri Fernet a Branca tokenoch sa nedá hovoriť o štandardnej validácii. Ide síce o štruktúrované tokeny, ale formát ich tela nie je definovaný špecifikáciou a je prenechaný na konkrétne implementácie.

Naopak špecifikácia Biscuits uvádza presný formát a syntax datalogového programu, ktorý treba používať v tokenoch.

3.3 Popularita a využiteľnosť

Popularitu tokenov posúdime podľa existencie používaných a udržiavaných knižníc v populárnych programovacích jazykoch pri programovaní serveru. Neexistuje jeden zoznam najobľúbenejších programovacích jazykov, my sme sa rozhodli vybrať jazyky JavaScript, Python a Java. Popularitu nepriehľadného tokenu nedokážeme takto posúdiť, lebo nejde o konkrétny token a jeho implementácia sa veľmi líši od konkrétnej aplikácie. Neexistujú teda knižnice, ktoré ho implementujú a vedeli by sme ich použiť na porovnanie.

Používanosť a udržiavanosť knižníc budeme hodnotiť podľa informácií o knižniciach na platforme GitHub. Konkrétne podľa počtu hviezdíčiek, dátumu posledného commitu a celkového počtu commitov. Jednotlivé knižnice a informácie o nich sú uvedené v tabuľke 3.4, uvedené dáta pochádzajú z 19.4.2023. V prípade Python knižnice pre prácu s Fernet tokenom, ide o knižnicu v rámci repozitára pyca/cryptography, teda oficiálnej knižnice pre kryptografiu v Pythone. Počet commitov a údaj o poslednom commitu uvádzame iba pre súbor fernet.py implementujúci Fernet. Hviezdíčky sa, ale udeľujú celému repozitáru, teda toto číslo je skresľujúce, keďže ide o veľký repozitár, ktorého len malá časť implementuje Fernet.

Používanosť sme vyhodnotili na základe počtu hviezdíčiek a to konkrétne udelením bodu za každú splnenú úroveň, z úrovní: (1) ≥ 10 , (2) ≥ 100 a (3) ≥ 1000 . Podobne udržiavanosť ako súčet bodov z ostatných dvoch údajov. Konkrétne za splnenie úrovní: (1) ≥ 10 , (2) ≥ 50 , (3) ≥ 100 , (4) ≥ 1000 v počte commitov a úrovní: (1) *niekoľko*

Tabuľka 3.4: Vybrané implementácie tokenov

Token	Programovací jazyk	Implementácia	Počet hviezdčiek	Počet commitov	Posledný commit
JWT	JavaScript	panva/jose [55]	3,3k	1232	niekoľko dní
	Python	jpadilla/pyjwt [47]	4,6k	782	niekoľko dní
	Java	jwt/jjwt [28]	8,9k	514	niekoľko dní
PASETO	JavaScript	panva/paseto [56]	287	113	3 mesiace
	Python	dajiaji/pyseto [14]	34	601	niekoľko dní
	Java	nbaars/paseto4j [6]	28	196	3 týždne
Fernet	JavaScript	zoran-php/fernet-nodejs [15]	0	14	2 týždne
	Python	pyca/cryptography [51]	5,5k	40	3 týždne
	Java	l0s/fernet-java8 [43]	32	1335	niekoľko dní
Branca	JavaScript	tuupola/branca-js [57]	91	51	rok
	Python	tuupola/pybranca [58]	46	41	2 roky
	Java	bjoernw/jbranca [61]	4	7	5 rokov
Macaroons	JavaScript	js-macaroon [48]	39	100	3 roky
	Python	rescrv/libmacaroons [17]	479	90	2 roky
	Java	nitram509/jmacaroons [37]	122	316	2 týždne
Biscuits	JavaScript	neexistuje			
	Python	neexistuje			
	Java	biscuit-java [11]	24	408	3 mesiace

Tabuľka 3.5: Popularita tokenov

Token	Používanosť [body z 9]	Udržiavanosť [body z 24]
JWT	9	22
PASETO	5	18
Fernet	4	16
Branca	2	6
Macaroons	5	13
Biscuits	1	5

dní, (2)niekoľko týždňov, (3)niekoľko mesiacov a (4)niekoľko rokov v časovom intervale od posledného commitu. Získané body tokenov v jednotlivých programovacích jazykoch sme následne sčítali. Výsledky porovnania nájdeme v tabuľke 3.5.

Do výslednej tabuľky porovnania tokenov 3.1 sme preniesli získané body do symbolov ○, ● a ● podľa toho, či token získal ≥ 5 , ≥ 15 alebo ≥ 30 bodov.

Kapitola 4

Návrh a implementácia jednoduchého rozhrania

V tejto kapitole navrhujeme a implementujeme jednoduché rozhranie s použitím viacerých API tokenov pre autentifikáciu a autorizáciu.

Kapitola 5

Porovnanie na jednoduchom rozhraní

V tejto kapitole porovnáme jednotlivé API tokeny na nami implementovanom rozhraní. Výsledkom budú naše pozorovania pri implementácii a použití rozhrania s jednotlivými typmi API tokenov.

Záver

Literatúra

- [1] R. Gunawan A. Rahmatulloh and F. M. S. Nursuwars. Performance comparison of signed algorithms on json web token. <https://iopscience.iop.org/article/10.1088/1757-899X/550/1/012023/pdf>.
- [2] S. Arciszewski. Aead xchacha20 poly1305. <https://datatracker.ietf.org/doc/html/draft-irtf-cfrg-xchacha-03>.
- [3] S. Arciszewski. Paseto algorithm lucidity. <https://github.com/paseto-standard/paseto-spec/blob/master/docs/02-Implementation-Guide/03-Algorithm-Lucidity.md>.
- [4] S. Arciszewski. Paseto specification. <https://github.com/paseto-standard/paseto-spec>.
- [5] S. Arciszewski. Paseto: Platform-agnostic security tokens, April 2018. <https://paseto.io/rfc/>.
- [6] Nanne Baars. Paseto java knižnica. <https://github.com/nbaars/paseto4j>.
- [7] Richard Barnes. Use Cases and Requirements for JSON Object Signing and Encryption (JOSE). RFC 7165, April 2014.
- [8] Arnar Birgisson, Joe Gibbs Politz, Úlfar Erlingsson, Ankur Taly, Michael Vrabie, and Mark Lentzner. Macaroons: Cookies with contextual caveats for decentralized authorization in the cloud. In *Network and Distributed System Security Symposium*, 2014.
- [9] Clever Cloud. Biscuits repository. <https://github.com/biscuit-auth/biscuit>.
- [10] Geoffroy Couprie. Biscuit, the foundation for your authorization systems. <https://www.clever-cloud.com/blog/engineering/2021/04/12/introduction-to-biscuit/>.
- [11] Geoffroy Couprie. Biscuits java knižnica. <https://github.com/biscuit-auth/biscuit-java>.

- [12] Curity. The phantom token approach. <https://curity.io/resources/learn/phantom-token-pattern/>.
- [13] Curity. The split token approach. <https://curity.io/resources/learn/split-token-pattern/>.
- [14] Ajitomi Daisuke. Paseto python knižnica. <https://github.com/dajiaji/pyseto>.
- [15] Zoran Davidović. Fernet javascript knižnica. <https://github.com/zoran-php/fernet-nodejs>.
- [16] Robert Escriva. libmacaroons. <https://github.com/rescrv/libmacaroons>.
- [17] Robert Escriva. Macaroons python knižnica. <https://github.com/rescrv/libmacaroons>.
- [18] Amit Eyal. C++ fernet implementation. <https://github.com/IamAmitE/FernetCpp/>.
- [19] Fallible. We reverse engineered 16k apps, here's what we found, Január 2017. <https://hackernoon.com/we-reverse-engineered-16k-apps-heres-what-we-found-51bdf3b456bb#.io6e11q6n>.
- [20] Sheila Frankel, K. Robert Glenn, and Scott G. Kelly. The AES-CBC Cipher Algorithm and Its Use with IPsec. RFC 3602, September 2003.
- [21] Sheila Frankel and Scott G. Kelly. Using HMAC-SHA-256, HMAC-SHA-384, and HMAC-SHA-512 with IPsec. RFC 4868, May 2007.
- [22] Harold Giménez. Fernet legacy specification. <https://github.com/heroku/legacy-fernet>.
- [23] Harold Giménez. Fernet specification. <https://github.com/fernet/spec/blob/f16a35d3cfd8cdb2d8c7f7d10ce6c4d6058b19d2/Spec.md>.
- [24] Google. Belay research project. <https://sites.google.com/site/belayresearchproject/home>.
- [25] Google. Protocol buffers documentation. <https://protobuf.dev/overview/>.
- [26] Weili Han, Zhigong Li, Minyue Ni, Guofei Gu, and Wenyuan Xu. Shadow attacks based on password reuses: A quantitative empirical analysis. *IEEE Transactions on Dependable and Secure Computing*, 15(2):309–320, 2018.

- [27] Dick Hardt. The OAuth 2.0 Authorization Framework. RFC 6749, 2012.
- [28] Les Hazlewood. Jwt java knižnica. <https://github.com/jwtkt/jjwt>.
- [29] Kejing He, Xiancheng Xu, and Qiang Yue. A secure, lossless, and compressed base62 encoding. In *2008 11th IEEE Singapore International Conference on Communication Systems*, pages 761–765, 2008.
- [30] Michael Jones. JSON Web Algorithms (JWA). RFC 7518, Máj 2015.
- [31] Michael Jones. JSON Web Key (JWK). RFC 7517, Máj 2015.
- [32] Michael Jones, John Bradley, and Nat Sakimura. JSON Web Signature (JWS). RFC 7515, Máj 2015.
- [33] Michael Jones, John Bradley, and Nat Sakimura. JSON Web Token (JWT). RFC 7519, Máj 2015.
- [34] Michael Jones and Joe Hildebrand. JSON Web Encryption (JWE). RFC 7516, Máj 2015.
- [35] Simon Josefsson. The Base16, Base32, and Base64 Data Encodings. RFC 4648, Október 2006.
- [36] Simon Josefsson and Ilari Liusvaara. Edwards-Curve Digital Signature Algorithm (EdDSA). RFC 8032, Január 2017.
- [37] Martin W. Kirst. Macaroons java knižnica. <https://github.com/nitram509/jmacaroons>.
- [38] Dr. Hugo Krawczyk, Mihir Bellare, and Ran Canetti. HMAC: Keyed-Hashing for Message Authentication. RFC 2104, Február 1997.
- [39] Butler Lampson, Martín Abadi, Michael Burrows, and Ted Wobber. Authentication in distributed systems: Theory and practice. volume 10, pages 165–182, Október 1991.
- [40] Ninghui Li and John C. Mitchell. Datalog with constraints: A foundation for trust management languages. In *Proceedings of the Fifth International Symposium on Practical Aspects of Declarative Languages*, Január 2003.
- [41] Luis Lizama, Leonardo Arrieta, Flor Mendoza, Luis Servín, and Eric Simancas-Acevedo. Public hash signature for mobile network devices. *Ingeniería Investigación y Tecnología*, 20:1–10, Apríl 2019.

- [42] Rodney Lorrimar. Haskell fernet implementation. <https://github.com/IamAmitE/FernetCpp/>.
- [43] Carlos Macasaet. Fernet java knižnica. <https://github.com/10s/fernet-java8>.
- [44] Arvind Narayanan and Vitaly Shmatikov. Fast dictionary attacks on passwords using time-space tradeoff. In *Proceedings of the 12th ACM Conference on Computer and Communications Security, CCS '05*, page 364–372, New York, NY, USA, 2005. Association for Computing Machinery.
- [45] Okta. Access token: Definition, architecture, usage and more. <https://www.okta.com/identity-101/access-token/>.
- [46] Okta. Critical vulnerabilities in json web token libraries. <https://auth0.com/blog/critical-vulnerabilities-in-json-web-token-libraries/#Meet-the--None--Algorithm>.
- [47] José Padilla. Jwt python knižnica. <https://github.com/jpadilla/pyjwt/>.
- [48] Roger Peppe. Macaroons javascript knižnica. <https://github.com/go-macaroon/js-macaroon>.
- [49] Thomas Pornin and Julien P. Stern. Digital signatures do not guarantee exclusive ownership, 2005. <http://www.bolet.org/~pornin/2005-acns-pornin+stern.pdf>.
- [50] Agathoklis Prodromou. TLS security 6: Examples of TLS vulnerabilities and attacks, Marec 2019. <https://www.acunetix.com/blog/articles/tls-vulnerabilities-attacks-final-part/>.
- [51] PYCA. Fernet python knižnica. <https://github.com/pyca/cryptography/blob/main/src/cryptography/fernet.py>.
- [52] PYCA. Python cryptography library. <https://github.com/pyca/cryptography>.
- [53] Redis. Redis. <https://redis.io/>.
- [54] N. Sakimura, NRI, J. Bradley, Ping Identity, Microsoft, M. Jones, B. de Medeiros, Google, and C. Mortimore. Openid connect core 1.0 incorporating errata set 1, November 2014. https://openid.net/specs/openid-connect-core-1_0.html#IDToken.
- [55] Filip Skokan. Jwt javascript knižnica. <https://github.com/panva/jose>.
- [56] Filip Skokan. Paseto javascript knižnica. <https://github.com/panva/paseto>.

- [57] Mika Tuupola. Branca javascript knižnica. <https://github.com/tuupola/branca-js>.
- [58] Mika Tuupola. Branca python knižnica. <https://github.com/tuupola/pybranca>.
- [59] Mika Tuupola. Branca specification. <https://github.com/tuupola/branca-spec>.
- [60] Paul Wagenseil. Digital epochalypse could bring world to grinding halt. <https://www.tomsguide.com/us/2038-bug-bh2017,news-25551.html>.
- [61] Bjoern Weidlich. Branca java knižnica. <https://github.com/bjoernw/jbranca>.